

DIRVA

GINKLŲ DERYBOS

Bendras vardiklis obuoliams ir apelsinams

Tokia ilgesnė įžanga reikalinga tam, kad išsiaiškintume bendro vardiklio nusi-ginklavimo klausimuose su-radimo sunkumus. Ir kaip tik tas Kissingeriui neleido pasiekti savo tikslo.

Amerikiečių ir sovietų atominiai ginklai nėra vieno-di ir tarp jų rasti bend-rą vardiklį yra taip pat sun-ku kaip tarp obuolių ir apel-sinų. Pirmą problemą yra raketos, kurios gali nunešti atominį užtaisą į priešų teri-toriją. Amerikiečiai jų turi 1.710, sovietai 2.235. Bet tai dar ne viskas. Svarbu ne tik raketų skaičius, bet ir pa-krovimo galimybės. Sovietų raketos yra didesnės už tat

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ir jų atominiai užtaisai didesni. Amerikiečių mažes-nės, pvz. jų Minuteman III turi tik vieno megatono stiprumo atominį užtaisą. Tuo tarpu sovietų SS-9 turi 25 megatonų. Amerikiečiai tačiau yra toli aplenkę sovie-tus vadinamoje MIRV tech-nikoje, kuri leidžia viena ra-keta paleisti keletą atomi-nių bombų, kurios gali būti nutaikintos į įvairius skir-tingus taikinius. Taip skai-čiuojant amerikiečiai turi bent tris kartus daugiau bombų, kurios tiesa yra silp-nesnės, bet vistiek pakanka-mo stiprumo.

Per pirmąjį susitarimą su sovietais (SALT I) buvo su-sitarta susilaikyti nuo anti-raketinių raketų tolimesnio vystymo ir apriboti puola-mųjų raketų skaičių. Dabar Kissingeriui rūpėjo paeiti vieną žingsnį toliau ir ras-ti koki nors mastą kaip suly-ginti turimų raketų pajėgu-mą, sovietai dėl įvairiau-sių sumetimų tokį mastą -- bendrą vardiklį nustatyti atsisakė. Atrodo, kad jie kiekvieną raketą nori laikyti vienetu, kas ilgainiui turė-tų išeiti jiems į naudą, nes jų MIRV galėtų turėti daugiau ir didesnio kalibro bombų, kaip amerikiečių mažesnės raketos.

Prileidžiama, kad pasku-tinė Kissingerio viešnagė Maskvoje pasibaigė nepasi-sekimu dėl prezidento Nixo-no populiarumo kritiko na-muose. Kaip žinia, Kissin-geris norėjo kaip nors susi-tarti su sovietais dėl atomi-nio ginklavimosi apribojimo. Šiandien abi supervalstybės turi tiek atominį ginklų, kad galėtų viena kitą sunai-kinti ir tas liūdnas faktas jas abi verčia neišprovokuo-ti atominį konfliktą. O jei taip, rasit būtų galima susi-tarti kaip tą teroro balan-są išlaikyti galimai pigiau t. y. neleidžiant milijonų pi-nigų sumų visą laiką sie-kiant priešą aplenkėti raketų ir jų užtaisų skaičiumi, kai praktiškai totaliniam sunai-kinimui jau dabartinių gink-lų perdaug.

Teoriškai tai nesunku su-galvoti, bet praktiškai yra daug kliūčių, kurias neįma-noma nugalėti. Net ir val-s tybėms su panašia ideolo-gija. Pavyzdžiui, po I didžio-jo karo buvo susitarta, kad didžiųjų mūšio laivų JAV, D. Britanija ir Japonija turės santykius 5:5:3. Įl-ram pasauliniam karui pra-sidėjus tas susitarimas ne-turėjo reikšmės, nes kitos karo laivų rūšys sumažino tų didžiųjų laivų reikšmę. Bet

dėl tų didžiųjų laivų galima susitarti, nes jie visuose kraštuose buvo labai pana-šūs. Galima buvo susitar-ti ir dėl nuodingų dujų ne-vartojimo, nors dėl to nebu-vo sunaikintos tokių dujų at-sargos. Sunkiau susitarti dėl kariuomenių dydžio ir net lė-šų kariniams reikalams pa-naudojimo. Sovietai, pavyz-džiui mažiau išleidžia tiems reikalams dolerių, tačiau ga-li išlaikyti daugiau karei-vių, nes turi karinę prievolę ir jų kareiviai vis dar nešio-ja autus vietoje kojinių, tuo tarpu amerikiečių privilio-jimui į kariuomenę reikia pasiūlyti geresnes pragyve-nimo sąlygas negu eiliniam darbininkui.

Jei taip ir pasiliks, ame-rikiečiai, pagal Gynimo Sek-retoriaus Schlesingerio pra-nešimą senato užsienio rei-kalų komisijos posėdyje pe-reitą savaitę, toliau tęs ato-minių ginklų tobulinimo pla-nus, tuo siekdami pirmą: at-baidyti nuo atominio karo, ir antra, jei jis vis tiek kil-tų, panaudoti atominius ginklus "inteligentiškai", iš-venčiant "sunaikinimo orgi-jos". Nixono administraci-ja, sakė Schlesingeris ne-gali toleruoti didelį sovietų pranašumą skaičiumi. Toks pareiškimas sukėlė senato-rius Muskie priekaištą, kad taip galvojant tik skatina-mas lenktyniavimas, viena pusė t.y. amerikiečiai turė-tų girebtis iniciatyvos ma-žinti atominius ginklus be susitarimo...

Įdomu, kad amerikiečių spaudai aiškinant, jog Kis-singeris iš Maskvos grįžo tuščiomis rankomis, Mask-vos Pravda balandžio 4 die-ną užpuolė New York Times ir Washington Post už "pesi-mistinius" reportažus, ku-riais, girdi, siekiama sabo-tuoti sovietų - amerikiečių santykius. Kremlius sekė-jai mano, kad tas straips-nis tarp kitko turėjęs ir ispėti sovietinius karinius sluoksnius, siekiančius ne-varžomų ginklavimo lenkty-nių, kad Amerikoje yra daug grupių kaip "karinis - pra-moginis kompleksas, karštū-tinės dešiniųjų organizaci-jos, sionistai ir jų agentai kongrese", kurios mielai lenktyniautų. Kaip toks lenk-tyniavimas galėtų pasibaig-ti, turint galvoje JAV tech-ninį pranašumą, Pravda ne-rado reikalo paaiškinti -- tai ir taip aišku. Už tat Mask-va nepasisekus išnaudoti savo nauda Nixono blogą padėti namuose, ji ko gero dar gali savo sprendimą pakeisti ir sutikti su kokių nors vardikliu tarp obuolių ir apelsinų.

PAULIUS AUGIUS

Malda (medžio raiznys)

PRIVILEGIUOTASIS LUOMAS SOVIETIJOJE

BRONIUS AUŠROTAS

Norvegų "Aftenposten" dienraščio Maskvoje kores-pondentas Per Egil Hegge parašė knygą "Žinios iš Maskvos", kurioj dėsto savo įdomius pastebėjimus. P.E. Hegge, kaip ir kiti Sovieti-tijoje rezidavę žurnalistai, atveria dar vieną mažą lan-gelį, per kurį gyvenantieji laisvame pasaulyje gali su-sipažinti su Sovietijos pilie-čių gyvenimu. Žinoma, skai-tydami tokias paslaptis, mes stebimės, nes mums dažnai yra nesuprantama sovietiš-ka kasdienybė. Štai keletas tos neseniai išleistos knygos ištraukų.

Netoli Lenino bibliotekos, Maskvos centre, mažo judė-jimo Granovskio gatvėje yra vienas pastatas, prie kurio durų yra prikaltas iškaba: Kortelių priėmimas. Tai se-nas priešrevoliucinių dienų pastatas ir jo I-o aukšto lan-gai, ligi pusės yra baltai už-dažyti -- tam, kad niekas ne-pamatytų kas slepiasi už tų langų ir durų.

Gyvenimas šiame name prasideda vėlyvą popietę, maždaug apie 5 val., kada juodos, soferių vairuojamos "Volgos" pradeda sustoti au-tomobilių aikštėje. Rimti, gražiai apsirengę rusai, be ryšulių skuba įeiti pro šias duris. Ir, palyginti, po gana trumpo laiko, tie patys vy-

rai, išeina nešini sunkiais ryšuliais. Laukiantieji jų šo-feriai skuba priimti paketus ir atidaryti "ponams - drau-gams" automobilių duris. Prie Kalinino gatvės san-kryžos, ten budintis milici-nininkas praleidžia automo-bilius jų nestabdydamas.

Taigi, šiame pastate, yra kaip tik išikūrusi, viena taip vadinamą "uždarų krautu-vių"; į ją tegali patekti tik privilegijuotieji komunis-tai ir nusipirkti tai, ko nėra eilinėse krautuvėse. Pri-mintina, kad šio pobūdžio krautuvės jau atsirado 1931 m., kai Rusijoje visko trūko, o ypač maisto, vykdant ko-lektivizaciją. Tačiau Gra-novskio g-vėje esanti par-duotuvė skiriasi nuo kitų tuo, kad joje niekad nieko netrūksta: mat ji aptarnau-ją kompartijos didžiuosius. Dar kas svarbiau, kad nei joks užsienietis, ar jis bū-tų kompartijos narys ar ne, dar nėra peržengęs Granovs-kio parduotuvės slenksčio. Kas labai įdomu stebėti, kad visi išeina iš krautuvės "pirkėjai", niekada nežūri tiesiai, bet tik į žemę.

Tokių ir panašių "užda-rų krautuvių" tinklas gaubia visą Maskvą. Ir tokia viena yra net Kutūzovo prospek-te. Kaž kaip netyčia, kai krautuvės pardavėja užmir-šo užtraukti langų užuo-laidas, viena netoli gyvenu-si švedė turėjo progą žvilgtelti į krautuvės lentynas. O jurgutėliau! Ir ko ji ten nepamatė: ir švediškos džiovintos duonos, ir šilkų rietimus ir Coca Cola ir ki-tas SSSR mirtingajam neįsi-vaizduojamas gėrybes.

Šia proga reikia priminti, kad "uždarų krautuvių" ne-galima supainioti su garsio-mis "Beriozka" parduotuvė-mis; pastarosios yra skiria-

mos užsieniečiams ir turis-tams, kad su jų paslaugomis surinkti "kietąją valiutą", už ten parduodamas suvenyri-nio pobūdžio prekes. Prie šių parduotuvių visada sto-vi budintis milicininkas ir neleidžia savo piliečius į jas įeiti.

"Uždarose krautuvėse" mo-kama ne rubliais, bet tam tikrais pažymėjimais. Pas-tarieji yra trijų rūšių. Sako-ma, kad SSSR aukštieji parei-gūnai dalį savo algų at-sima kaip tik tokiais pažy-mėjimais. Suprantama, kad krašte, kuriame vyrauja vi-sokių prekių trūkumas, to-kios išskirtinės apsipirkimo teisės buvimas tik kai ku-riems Sovietų S-gos piliečiams, visiškai nesu-vokiama Skandinavijos gy-ventojams.

Taigi, bejuosčiai pažymė-jimai yra patys vertingiaus-i, nes juos gauna tik grįž-tantieji iš užsienio sovietų diplomatai iškeičia užs. va-liutą į šiuos pažymėjimus, ar aukštieji partijos ar val-džios pareigūnai. Sekantys savo verte yra geltonjuos-čiai pažymėjimai; jie išsigy-ami iškeičiant taip vadina-mą "lengvą valiutą", kaip In-dijos rupijas ar Egipto piastrus. Menkaverčiai yra tie su mėlynomis juos-telėmis, kurie nusiperkami už socialistiškų kraštų vali-utą.

Žinoma, ir prekių kainos tam pačiam produktui yra trijų pakopų: žemiausia kai-na yra mokančiam už pekę su bejuosčiais pažymėjimu, vidurinė -- mokančiam su geltondrižiu ir brangiausia mokančiam už objektą su mėlynjuosčiais pažymėjimu. Tačiau, pasitaiko, kad kai kurios prekės turi tik vieną kainą, kas reiškia, kad už tokias gėrybes tegalima mo-kėti tik su bejuosčiais pažy-mėjimu.

(Nukelta į 2 psl.)

NEKRASOVO EPOPEJA

RIMAS DAIGŪNAS

Viktoras Nekrasovas yra žinomas sovietų rašytojas. 1946 metais jis gavo Stalino premiją už savo batalinį romaną "Stalingrado tran-šėjoje". 1960 metais pasiro-dė, atkarpoje "Naujas Pa-saulis" žurnale jo romanas "Antroji Naktis". Dabar jam sukako 62 metai amžiaus. Jo literatūrinė karjera (viešai ir oficialiai) baigta! Jo raštų sovietinės leidyklos nespau-sdins. V. Nekrasovas priverstas naudotis "samizdato" lei-dybos priemonėmis, kas gali provokuoti jo įkalinimą, trė-mimą.

Savo stalingradiniame ro-mane V. Nekrasovas parodė naują sovietuose meto-dą. Jo romane nėra "sovie-tinio kryptingumo". Jo hero-jai nedeklaruoja pigios, so-vietinės patriotikos. Tai jo-kia naujovė laisvose litera-tūrose. Sovietuose tai skam-bėjo naujovė. 1960 metais V. Nekrasovas atrado savo "au-toriškojo nesuinteresuotumo" metodą ir, kartu, pate-ko į įtartinų intelektualų sarašą.

Šiomis dienomis rašyto-jas išleido 1500 žodžių pa-reiškimą. "Mane priverčia tarti žmoniems", rašė V. Ne-krasovas, "kurioje barika-dos pusėje aš noriu būti?". Jis kalba apie Sovietinių rašytojų sąjungos valdy-bos pastangas priversti jį viešai pasmerkti Solženici-ną ir Sacharovą. "Niekas ne-gali rimtai nė pagalvoti, kad doras žmogus galėtų įsijungti į gėdingą šmeižtu-srovę, kuria apipilami du la-biausiai vertingi mūsų šalies vyrai. Todėl toks smerki-mas negali būti kaina, kurią reikia sumokėti už teisę ra-šyti ir būti spausdinamam".

V. Nekrasovas atmetė pa-siūlymą pasmerkti sovieti-nį disidentizmą, kurio eilė-se, greta pasauliui žinomų Solženicino ir Sacharovo, stovi rašytojas Andrei Si-niavski, romanistas Vladi-mir Maksimov, filmininkas M. Kalik, poetas ir matema-tikas Aleksandras Jesenin-Volpin, kompozitorius And-rei Bokonski...

Rašytojas Viktoras Ne-krasovas nuo 1944 metų pri-

Linksmų Šv. Velykų linkime
visiems Dirvos skaitytojams,
rėmėjams ir bendradarbiams!

VILTIES DRAUGIOS VALDYBA IR DIRVA

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Iškilusis skulptorius

Prieš pat Velykų šventes Sydnejaus gerai žinomoje Rudy Komon meno galerijoje, vienas iš iškiliausių ne tik lietuvių, bet ir australų skulptorių, melbourniškis Vincas Jomantas, atidarė savo skulptūros darbų meno parodą. Ši paroda, kaip išsireiškė didžiojoje Sydnejaus spaudoje, vienas iš žymiausių Australijos meno kritikų James Gleeson, nėra pasižyminti savo darbų gausumu. Paroda yra, tur būt viena iš mažiausių, nes joje V. Jomantas ištatė tik penkis savo kūrinius. Tačiau kiekvienas dailininko kūrinys turi savyje nepaprastą meno išraišką, parodant didelio galvojimo atsiekimus ir duodant užbaigtus pukių sultingus rezultatus. Kritiko nuomone, V. Jomantas Australijoje yra vienas iš savystoviausių skulptorių, atsukęs nugarą visiems iki šiol buvusiems senųjų linijų stilistams ir žinomiesiems ne tik Australijos, bet ir kitų kraštų žymiesiems skulptoriams. Gražiais žodžiais apibūdindamas V. Jomanto darbus, J. Gleeson savo kritikos pabaigoje, "The Sun" dienraštyje rašo: "He has simply developed his own sculptural idiom along different lines from those currently regarded as forming the main stream of modern sculpture."

Skulptorius Vincas Jomantas yra gimęs 1922 me-

VINCAS JOMANTAS

Pozuotuoja

liau pasirinko skulptūrą, kurioje ypatingai pradėjo reikštis atvykęs į Australiją. Jis dalyvavo ir dalyvauja daugumoje meno parodų tiek grupinių, tiek ir asmeninių. 1961 metais jis reprezentavo Australiją, Paryžiuje Rodin muziejuje. Apie jo darbus ir kūrybą paskirais straipsniais yra minima "Modern Painting and Sculpture", "The Arts in Australia" ir kituose mažesniuose leidiniuose. Jo darbų yra įsigiję daugelis meno galerijų, muziejų ir privačių menų mėgėjų. Jau eilę metų mūsų iškilusis dailininkas dėsto meną Melbourne Karališkame Technologijos Institute.

Balandžio mėn. pradžioje į Sydnejų iš Vilniaus atskrido Aušra Petrauskaitė, jauniausia mūsų žinomojo dailininko Kipro Petrausko dukra. Sydnejuje ji apsisistojė pas savo brolių dr. Leoną Petrauską ir vyresnę seserį Guodą. Aušra yra baigusi Vilniaus Meno Institutą ir Australijoje tikisi pamatyti ne tik mūsų iškiliųjų lietuvių, bet ir australų meno darbus. Šiuo metu ji su savo broliu daktaru jo automobiliu važinėja po Australiją, arčiau susipažindama su šiuo didžiuoju kraštu. Paklausta kaip patinka Australija, ji pasakė, kad pradžioje yra gana sunku priprasti prie visko skirtingo nuo Lietuvos, ypatingai, kai jų laikų dieną reikia miegoti ir naktį gyventi, tačiau pasisvečiavus mūsų Lietuvių Klube, ji pareiškė, kad čia nuolatka lygiai tokia pati kaip ir Lietuvoje.

Vieni iš pačių didžiausių Australijos lietuvių namų yra Melbourne. Be di-

džiulės kino salės, yra mažesnė salė, dvi krautuvės, valgykla, evangelikų koplyčia ir daugumas paskirų kambarių, atliekančių paskiras savo funkcijas. Klubo valdyba yra padavusi prašymą gavi-mui oficialios gėrimų licenzijos. Šiuo metu šie senieji namai yra remontuojami, darant pertvarkymus krautuvėse, mažojoje ir didžiojoje salėse, virtuvėje ir valgykloje. Klubo valdyba susidūrė su didelėmis išlaidomis, kurių padengimui yra paskelbtas didžiulis namų vajus, į ką Melbourne lietuviai gana šiltai atsiliepia.

VELYKOS - ALELIUJA

J. MIŠKINIS

Velykų varpai ir pavasario saulė krikščionišką pasaulį jungia su didžiuoju Kristaus prisikėlimo džiaugsmu. Skambėdami guodžia gyvybės balsą, aidai pavasaris ir pradeda žemę puošti žiedais. Tai Prisikėlimo varpai pažadina žmogaus dvasią, vieni kitus sveikina linkėdami laimės ir gėrio. Įgimtą žmogui gėrio siekimą suvirtino ir išaukštino beveik prieš 2000 metų prisikėles Kristus. Žmonija tiki Amžinąjį Gėrį, kuris išsklaido tamsos ir pikto rūkus, lygiai kaip pavasarį aukštyn kylanti saulė tirpdo žiemos sukaustytą gamtą.

Anuomet šviesa nugalėjo tamsą. Žmogaus pavergimą pakeitė tikrasis žmoniškumas, išsilaisvinimas iš vergijos ir artimo meilės.

Prisikėlimas – atgimimas, išviespatavimas to, kas, paviršutiniškai žiūrint, buvo miręs. Tačiau idėjos nemiršta ir kovos dėl to nelieka be prasmės. Kristaus tragiška mirtis rodo, kaip tenka kartais likti nesuprastam, paniekintam prieš tą, kuriam stengiamasi daryti gera, o ginant nors ir tobuliausią idėją, tapti nesupratusių ar piktvalių žmonių auka.

Kova dėl tiesos ir teisingumo, gėrio ir grožio yra

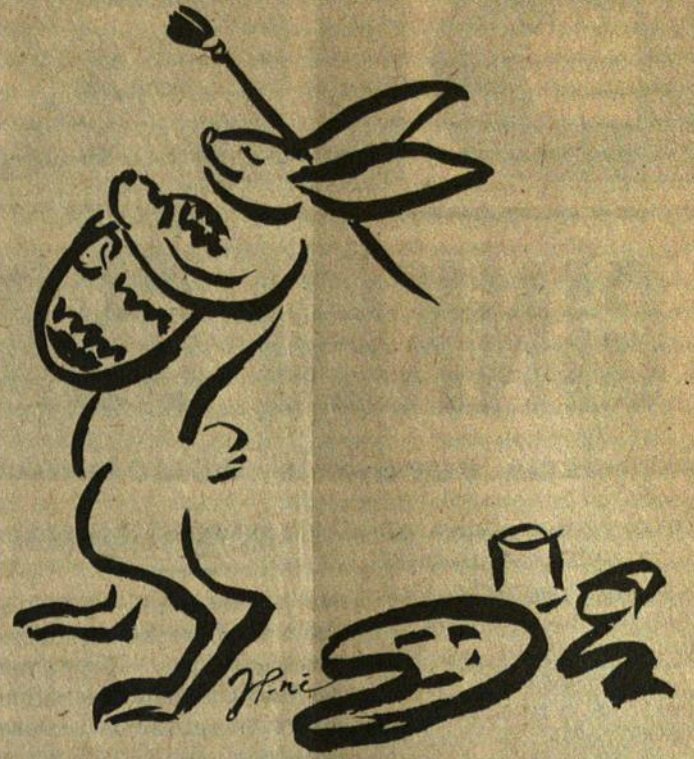
sių ir geriausių mūsų lietuviškųjų reprezentantų sporte, skautuose, lietuviškame gyvenime, moksle ir daug kur kitur. Tiek sesuo, tiek ir brolis gali būti geriausi pavyzdžiai mūsų visam jaunimui ne tik Australijoje, bet ir visame pasaulyje.

Šių metų Adelaidės savaitgalio mokykloje mokytojų sekantieji mokytojai: V. Statnickas – vedėjas, A. Maželis – padėjėjas, kun. A. Kazlauskas, M. Petkūnienė, A. Petruškevičienė, A. Bernaitis, E. Borjerienė, A. Blandienė, V. Gudaitienė, N. Masiulytė, M. Pečiulienė, A. Bielskytė ir R. Paškevičiūtė. Savaitgalio mokykla dirba Lietuvių Namuose ir yra Austr. Liet. Bendruomenės žinioje.

Vis daugiau ir daugiau Australijos jaunųjų lietuvių tampa Australijos armijos karininkais. Vienas iš paskutiniųjų yra Adelaidės "Vyties" iškilusis krepšininkas leitenantas Kestutis Pauliukevičius, kuris neseniai Adelaidės Lietuvių Namuose atšventė savo gimimo 21-rius metus. Ta proga jo tėvai jam suruošė puikią Iešminę - B-B-Q, kurioje dalyvavo daugumas jo sportininkų draugų vytičių, o taip pat nemažai ir kariuomenės draugų.

Vasario pabaigoje stauga Adelaidėje mirė buvęs "Vyties" sporto klubo pirmininkas ir didelis sporto mėgėjas Bernardas Marmukonis. Kilimo jis buvo nuo Žalių, Trakų apskrities. Po gedulingų pamaldų šv. Kazimiero bažnyčioje, kuriose dalyvavo daugumas jo artimųjų ir sportininkų, jo palaikai buvo sudeginti.

Vienas iš iškiliausių mūsų jaunųjų veikėjų, adelaidskis dr. Antanas Stepanas su žmona Audrone ir sūnumi Paulium, gegužės mėn. išvažiuoja į Angliją pagilinti savo mokslo žinių. Jis yra specialistas koronarinių ligų srityje ir Anglijoje nori dar daugiau gilintis šioje šakoj.

Dail. J. Paukštienės piešinys

amžina. Nors gėrio ir pikto mokytojų supratimas nėra vienodas, bet žmonija kovos tikslą supranta. Žmonijos troškimas yra ne kas kita, kaip gerovės siekimas. Visa, kas kuria vienokią ar kitokią gerovę, kas patenkina aukštesnius potroškus, yra gerovė.

Religinių tradicijų diktuojamas krikščioniškas pasaulis laukia Prisikėlimo šventės. Tai pagarbos pareiškimas Kristui, kuris iš meilės kitiems save leido nukryžiuoti. Jo visas gyvenimas ir mokslas buvo persunktas artimo meilės ir savo tautos dvasia.

Šiuo metu taip pat ir tų amžinųjų tiesų ir gėrio žmonija yra labai ištroškusi. Ypač, ištroškusi mūsų tauta, kurią šiandien gaubia didelė liūdesio skraistė. Lietuvių tautai Velykos nėra linksmos. Lietuva pavergta baisaus priešo, kokio dar nebuvo pasaulyje žmonių istorijoje. Visokiomis priemonėmis užvesta komunistų propaganda dirba, kad išplėstų iš žmogaus bet kokią pradą prieš aklą prigimtį jėgų prasišveržimą, visu uolumu platina savo materializmo ir ateizmo idėjas ir bedieviškas klaidas. Kas komunistam nepatinka ir nepritaria, skandinamas kraujo bangose, tremiamas Sibiran. Be to, grūmoja visam kultūringam pasauliui, kaip šurpus išpėjantis ženklas prieš Dievą ir prigimtį teises.

Lietuvoje mūsų tauta neša nepaprastą baudžiavą ir nemato jos galo. Pavergėjas Lietuvą paskandino kraujo tvane. Daugelis lietuvių bolševikinio siaubo išblaškyti po visus žemyno kraštus. Bėgdami iš tėvynės, galvojom ir garsiai sakėm, kad niekad gimtojo krašto neužmiršim, bet šiandien kai kas ima lyg susvyruoti...

Todėl Kristaus Prisikėlimo proga atgaivinkim dar labiau tėvynės meilę savy, ir ją dar karščiau mylėkim, kada ji taip pažeminta ir draskoma. Turim būti galingi dvasia. Laisvės troškimo iš lietuvių širdies nepajėgė palaužti nei Muravjovo karutuvės, nei trėmimas į Siberiją, taip pat okupantų bolševikų ginklai yra bejėgiai užslopinti tėvynės meilė, kuri paties Dievo įdiegta į lietuvių širdį...

Tėvynė mums stato didelį uždavinį, kurį turėsime atlikti. Nebūdami galingo kūno, turim būti galingos dvasios ir valingo ryžto.

Kilnus lietuvių vardas, su lauks šviesių Prisikėlimo švenčių! Švenčiant Velykas, mūsų mintys ir širdys turi krypti į naują Lietuvos prisikėlimą. Tikėkim, kad jis kada nors ateis, kaip pateka saulė, išaušta diena, kaip nauja pavasario gyvybė pa-

bunda gamta. Mes tikim ir laukiam, tam aukojamės ir dirbam.

Tačiau tėvynė mums stato uždavinį, nepaisant, kur gyvename ir ką veikiam. Nebūdami galingi fiziškai, turim būti stiprūs dvasia ir valingu ryžtu.

Velykų šventė turėtų sužadinti mumyse kuo geriausią nusiteikimą. Reikia ugdyti savy artimo meilę ir mūsų tautos gerovę.

Velykų sekmadienis yra palaimos, tikėjimo ir pasitikėjimo diena. Šiandien Lietuvos laisvės saulė nusileidusi, bolševikų okupacijos naktis laiko ją tamsiame glėbyje. Tačiau visi žinom, kad po kiekvienos nakties vėl prašvinta. Tikėkim, kad ateis metas, kada visi tamsūs rūkai prasisklaidys ir visa lietuvių tauta laisvai ir džiaugsmingai giedos Aleliu!...

Sovietijoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

Prie šio Granovskio gatvės pastato yra taip pat pritvirtinta ir komunistų istorijai atžymėti lentelė su tokiu užrašu: "1919.IV.4. V.I. Leninas čia kalbėjo Raud. Armijos kariams išvykstantiems kovoti į frontą".

Knygos autorius prisipažįsta, kad jis neskaitys tos Lenino propagandinės kalbos, bet šis straipsnis yra baigiamas šia taiklia pastaba: "Kazin, ar prieš 55 metus Leninas būtų skatinęs raudonarmiečius kovoti už interesus tu, kurie šiandien naudojasi išimtinėmis teisėmis, važinėja šoferių vairuojamais Moksvičiais ir Volgomis, jeigu būtų numatęs, kad bus sukurta tik tokia išsigimusi komunistinė sistema".

Galimas dalykas, kad po šios 'paslapties' viešumo iškėlimo, Granovskio gatvės parduotuvė bus perkelta į kitą vietą; tačiau ar tos krautuvės bus ten ar kitur ši bolševikinės sistemos gėda ir toliau slėgs visą rusų tautą, ligi, anot Solženicino "demokratinės sistemos įvedimas nepakeis visų nekenčiamo bolševizmo."

WANTED EXPERIENCED EXTRUDER OPERATORS AND BLOWN POLY OPERATORS. Steady work. Fringe benefits. Hourly rate based on qualifications. Apply to ROGER BACON GREAT PLAINS BAG CORP. P. O. Box 668 New Philadelphia, Ohio 44663 216-364-7711 An Equal Opportunity Employer (29-38)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN 1ST CLASS SKILLED Automatic screw machine set up men on New Britain & Brown & Sharp. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Paid holidays Paid Vacations Experience Necessary MACHINE TOOLS SPECIALTIES 1516 Southeast 89th St. Oklahoma City, Okla. 73149 (405) 631-3628 (29-35)

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

Telephone: (216) 431-6344

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
 PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
 FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
 INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKŠAS LAIKŪNAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
 PRENUMERATA METAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
 NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
 TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
 GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
 STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
 SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKŠAS LAIKŪNAS

Dail. J. Paukštienės piešinys

BRANGŪS BROLIAI IR SESĖS LIETUVIAI!

Mąstant apie Velykas sa-
 vaimė iškyla žmonijos pa-
 veikslas, kas kokiame nuotai-
 kose minės šią džiaugsmingą
 šventę. Matai, ką reiškia
 asmeniui, šeimai, visuome-
 nei gyventi arčiau su Kris-
 tum ar toliau nuo jo. Gyve-
 nantieji su Kristum, jeigu
 visada, tai ypatingai šian-
 dien neturi ko pavydėti gy-
 venantiems be Kristaus.
 Net imant visos žmonijos
 mąstų, jeigu valdantieji sa-
 vo krašto ir visos žmonijos

klausimus svarstyti ir spre-
 sų krikščionišku nuoširdu-
 mu ir teisingumu, tai kultū-
 ringesnės tautos, jų tarpe ir
 mūsų tauta nevergautų ma-
 žiau kultūringai, savam
 krašte žmonės nebūtų išna-
 dojami, kaip ne kartą pasi-
 taiko.

Ypatingai šiais metais,
 Bažnyčios skirtais dvasi-
 niam atsinaujinimui norisi
 linkėti visiems nuoširdžiai
 ir kritiškai pasvarstyti skir-

žvelgiant į šių dienų mū-
 sų visuomeninę veiklą, į nuo-
 lat veikėjų tarpe kylančius
 ginčus daugiausia dėl smulk-
 menų, dėl asmeninių ambici-
 jų kitiems nenusileisti, aiš-
 kiai matant, jog nuo to
 nukentė ne skirtingos nuo-
 monės oponentas, o tik bend-
 rieji siekimai, pravartu pri-
 siminti mūsų gimtosios kal-
 bos tėvo prof. Jono Jablons-
 kio žodžius, pasakytus prieš
 daugelį metų lietuvišką
 spaudą atgavus. Jis ironiš-
 kai sakė:

"Kad kas imtų pagaliau
 ir iškeltų objektingai ar be-
 šališkai visas tas mūsų ne-
 santarvės ligas ir rastų ko-
 kį gerą vaistą joms gydyti,
 tas labai naudingą darbą pa-
 dirbtų mūsų visuomenei, ir
 jam medicinos fakultetas už
 tą išradimą mažų mažiaus-
 ia turėtų duoti daktaro
 laipsnį: jis išmokyti mus
 atskirti mažmožius nuo
 stambmenų, dē pačių maž-
 menų nesibarti ir visai
 kultūringai dirbti bendrą
 savo visuomenės darbą. Tas
 žmogus pavarde bus, man
 rodosi, Kultūra".

Tačiau ir dabar per tiek
 daug metų, stebėdami mū-
 sų visuomeninį gyvenimą,
 matome, kad joks "daktar-
 as" dar neišrado vaisto, ku-
 ris būtų veiksmingas gydy-
 ti mūsų veiklos negeroves,
 nors visa išeivijos spauda
 jas dažnai bešališkai kelia,
 nurodinėdama nesantaikos
 šalinimo vaistus. Veikėjai,
 tačiau, savo ydų nepripa-
 žįsta, spaudoje pateikiamų
 sugyvenimo ir tolerancijos
 receptų nenaudoja, nes ne-
 skaito spaudos nors ir pre-
 numeruoja. Juo didesnis vei-
 kėjas, juo mažiau turi laiko
 skaitymui, nes jį praleidžia
 posėdžiavimui. Daugumos
 veikėjų tarpe vyrauja nuo-
 monė, jog veiklos gyvumas
 priklauso ne nuo atliktų ka-
 dencijos laikotarpyje darbų,
 o nuo posėdžių daugumo
 beiėskant vis bendrajam
 darbui vieningos nuomonės
 ir posėdžius baigiant be jo-
 kios pažangos, kiekvienam
 galvojant, kad jo nuomonė
 protingiausia ir be paliovos
 ją ginant.

Kai kurie veikėjai, prisi-
 klausę tokių iškalbingų savo
 asmeninės nuomonės gyny-
 mų, numoja ranka ir išnyksta
 iš visuomeninės veiklos.

tumus gyvenimo su Kristum
 ir be Kristaus.

Kristaus prisikėlimo šven-
 čių nuotaikos teatneša kiek-
 vieno protui ir širdžiai švie-
 sos, užsidegimo geram, ty-
 ros meilės spindulį.

Su Jumis Dievo ir Lietu-
 vos meilėje

Vysk. Vincentas Brizgys

SILPNIEJI IR STIPRIEJI VEIKĖJAI

EMILIJA ČEKIENĖ

Tuo tarpu savo neklaidingu-
 mu įtikėjusieji asmenys
 anuos ima vadinti silpnais
 veikėjais arba tiesiog neiš-
 manėliais. Gal jie turi tam
 pagrindo. Komunistinė san-
 tvarka daug atsiekia nuolati-
 niu tos pačios ir vienos nuo-
 monės gyventojams kalimu
 nuo pat vaikystės. Negirdė-
 dami kitokios nuomonės jie
 pradeda tikėti tos vienos tei-
 singumu. Bet gi taip vyksta
 komunizmo diktatūros kraš-
 tuose, o mes gyvename aukš-
 čiausios demokratijos kraš-
 te ir visuomeninį darbą
 dirba daugiausia mūsų aka-
 demikai žmonės.

Ta proga, švenčiant Lie-
 tuvos prezidento A. Smeto-
 nos 100 metų gimimo sukak-
 tį, prisiminkime šiuos mūsų
 dabartinei veiklai tebetin-
 kančius jo žodžius:

"Intelligentai tautos sme-
 genys. Tačiau jie tokiais
 esti tik tuomet, kai ne tiek
 savo paviršiumi, kiek savo
 dvasios savybėmis, protu ir
 dorove yra pakilę viršum mi-
 nių. Be šių vidaus savy-
 bių, iš inteligento vardo be-
 lieka viena tuštuma, kuri ne-
 šviečia ir nešildo". (A. Sme-
 tona, 104).

Būna ir taip, kad jei ne sa-
 vo asmens ambicija stato-
 ma aukščiau visiems bend-
 rojo siekimo, tai savos gru-
 pės. Jei ne mano grupė ką
 nors naudingo atliko, tai nie-
 kis, bet jei mano, tai atliktas

darbas vertinamas taip, tar-
 tum pusė Lietuvos išlaisvin-
 ta iš okupanto priespaudos.

Tačiau, gal pati blogiau-
 sia mūsų veikėjų negero-
 vė pasireiškia, kada ir savo
 organizacijos nariai pradeda
 niekinti ar net griauti viens
 kito atliekamus naudingus
 Lietuvai darbus, o pavyz-
 džiai rodo, jog to neišvengia
 nei viena šių dienų mūsų or-
 ganizacija bei ideologinė
 grupė.

Visų atskirų politinių
 veiksmų ir to paties tikslo
 siekiančių organizacijų atlik-
 ti darbai yra labai naudingi
 bendrajam tautos sieki-
 mui. Šiuo metu ką nors nau-
 dingo Lietuvai ar lietuvių
 tautos kultūrai nuveikti yra
 gana sunku, bet pasišven-
 tusių entuziastų visose sri-
 tyse netrūksta. Tačiau labai
 lengva pačiam nieko nevei-
 kiant kitus kritikuoti, jų pas-
 tangas nuvertinti, suniekin-
 ti. Bet šitai neparodo nei pa-
 ties kritiko asmens tautinės
 vertybės ir kultūringumo
 laipsnio.

Nuomonių skirtumas bet
 kokioje veikloje nėra jokia
 blogybė, jeigu nuomonių
 reiškiėjai sugeba smulkme-
 nas atskirti nuo pagrindinio
 siekimo tikslo ir savais,
 nors ir skirtingais metodais
 neatsisako jo siekti. Siekti
 taip, kad savo veiklos dar-
 bais bei skirtingų nuomonių
 reiškimais nepamirštų Jab-
 lonskio pagaiduoto veikė-
 jams vardo – Kultūra.

ŽDANOVO ŠEŠĖLIS ANT SOVIETINĖS LIETUVIŲ LITERATŪROS

ST. PERMINAS

1934 metais buvo isteig-
 ta dabartinė Sovietinių Rašy-
 tojų sąjunga. Tarp kitų kal-
 bėtojų, nustatančių to rašy-
 tojų apjungimo darbo gai-
 res buvo galingasis Stalino
 bendradarbis Andriejus Žda-
 novas. Šiam partietiškam fa-
 natikui atiteko reikšmin-
 gesnieji pareiškimai. A. Žda-
 novas pasakė:

"Mes nebijome pava-
 dinti sovietų literatū-
 rą tendencinga, nes ji
 iš tikro yra tenden-
 cinga. Klasinės kovos
 amžiuje neklasine, ne
 tendencinga, nepoli-
 tinė literatūra negali
 egzistuoti... Mūsų ša-
 lyje literatūriniai he-
 rojai yra aktyvūs nau-
 jo gyvenimo statyto-
 jai..."

Ždanovo žodžiai tapo ri-
 zikingiausių režiminių spe-
 kuliacijų šaltiniu. Tais žo-
 džiais remiantis, rašytojus
 apkaltintus neklasiniu, ne-
 politinio, nepakankamai pro-
 sovietiniai - tendencingo vei-
 kalo parašymu, kalino, trė-
 mė, žudė. Net pirmojo So-
 vietinių Rašytojų sąjungos
 kongreso vadovus, Buchari-
 ną ir Radeką, netrukus su-
 naikino už nepakankamą
 "Klasinę" laikyseną. Smul-
 kių vardų ir vardelių iki
 šiol niekas nesuskaičiavo.
 Ju sunaikino šimtus ir
 tūkstančius. Tai buvo 1936,
 1937 ir 1938 metų politiniai
 parodomieji procesai, kurių,
 kiekvienas, turėjo savo atai-
 dėjimus ir Sovietinių Rašy-
 tojų Sąjungos eilėse. Tai
 buvo asmeniškios eros
 sąjautulys, Stalino teroras.
 Tai, kartu, vadinta "žda-
 novščina", kas rusų kalbos
 išradingume reiškia "žda-
 novų valdymo era".

Seni tie laikai! Bet ... 1973
 metais sudundėjo Kremlius

ideo-politinė instrukcija, en-
 ciklika "Dėl literatūros ir
 meno kritikos", ir sovietinė-
 je literatūroje vėl visi pa-
 juto dirguojančią, seniai iš-
 šluoto iš gyvenimo, Ždano-
 vo batutą. Ant sovietinės li-
 teratūros lankų ir pievūčių
 krito sunkus ir tirštas And-
 riejaus Ždanovo šešėlis. Kri-
 to tas šešėlis ir ant sovieti-
 nės lietuvių literatūros.
 Apie tai tenka kalbėti ir dėl-
 to aliarmuoti.

"Literatūra turi būti ten-
 dencinga, klasinė ir politi-
 nė", lyg iš požeminio ruporo
 aidų Ždanovo palikimas. Lie-
 tuvius iškvietė pernai i
 Maskvą. Paaikino jiems,
 kaip suprasti ir kaip vykdy-
 ti Ždanovo palikimą. Kai
 kurios "nuodėmės" buvo
 konkrečiai įvardintos. Kai
 kurie "pavojai" parodyti.

Lietuvių rašytojų pirminė
 organizacija (rašytojų kom-
 partiečių aktyvas), kuriai
 priklausė apie 25% narių,
 kuri veda ant partinio pava-
 džio visą rašytojų sąjungą,
 "kryptingai" pasižadėjo pa-
 tempti lietuvių rašytojus,
 parengti veiklą, kurie at-
 laikytų Ždanovo šešėlio svo-
 ri.

Pažadėsi nesugriešyti, gal
 vojo lietuviai rašytojai kom-
 unistai. Bet ta "politika"
 neišsklaidė miglų. Ždanovo
 šešėlis vis sunkiau gulė ant
 visos sovietinės literatūros,
 ir ant tos, kurią gamina lie-
 tuvių kalba. Lietuviams ra-
 šytojams tarybinio rašytojo
 pareigos nepasibaigė, tik-
 tai dabar prasideda. Rašyto-
 jas privalo atsisakyti ne-
 "apolitinės, neklasinės, ne-
 tendencingos" literatūros,
 bet abiem kojom stoti ant
 Ždanovo nutiesto tako. Šiais
 metais sukako 40 metų nuo
 Steigiamojo Sovietinių Ra-

šytojų sąjungos kongreso.
 Lietuvis rašytojas ok. Lie-
 tuvoje patupdytas į ždanovi-
 nį narvelį ir privalo čiulbėti
 ždanovišką melodiją.

Keista matyti tarp ket-
 virtų pabaltiečių moksli-
 ninkų suvažiavimo temų to-
 kias: "M. Sluckio prozos pa-
 grindiniai elementai" arba
 "Stiliaus eksperimentai ok.
 Lietuvos prozoje". Jeigu
 lengvapėdiškieji paskaiti-
 ninkai temps išvadas ant sa-
 vo kurpalio, jie kenks rašy-
 tojams. Studijų pavadinimai
 ignoruoja logišką dėmesį
 bendrai panoramai, nelygi-
 nant detalės blusinėjimas
 per padidinamą stiklą. Tik-
 ra rusiško pasakėčių rašy-
 toja K. Krylovo tema
 "Kunstkamera": stebime
 blusą, o dramblio nemato-
 me!

Laisvojo pasaulio studijo-
 se reikėtų kalbėti apie tą po-
 litinį klimatą, kuris žudo lie-
 tuvių literatūros daigus. Dė-
 mesys liguistam daigui iš-
 kreipia vaizdą ir, aišku, tal-
 kina klaidingoms išvadoms.
 Tos išvados gali, kartoja-
 me kenkti rašytojams.

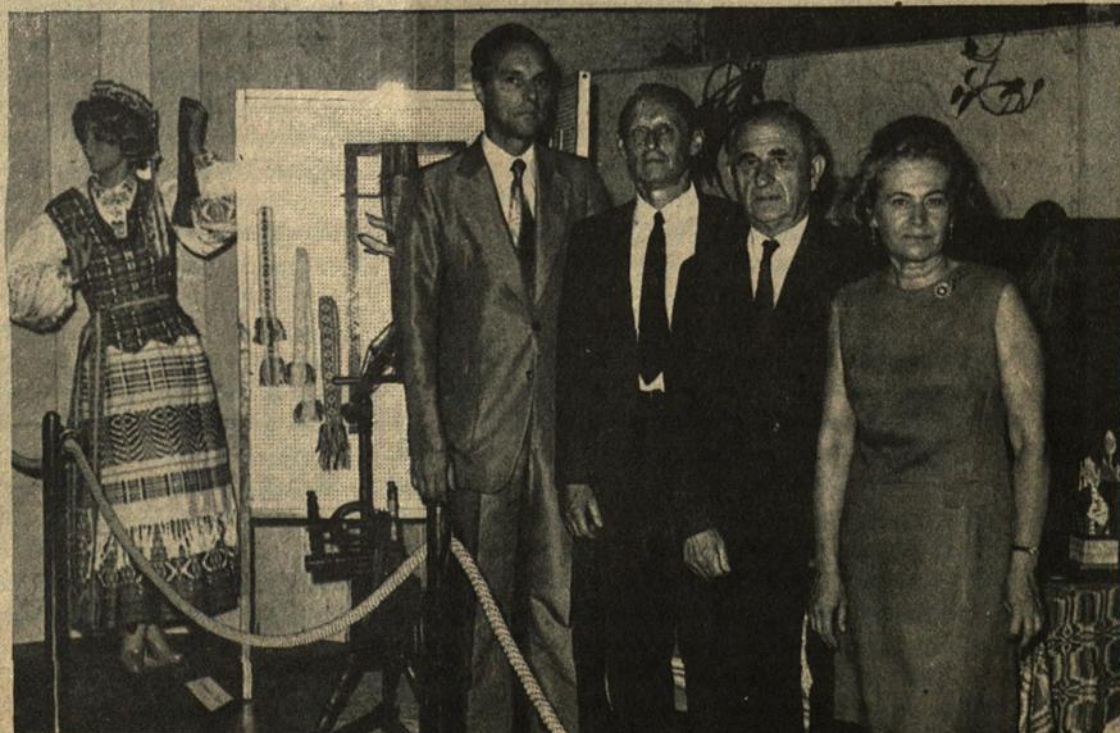
Prieš mėnesį teko plato-
 kai pasisakyti apie ... prie-
 vartavimą sovietinėje litera-
 tūroje. Šiam pasisakymui
 Dirva užleido keletą atkar-
 pų. Straipsnio finale mes
 matėme 'pirminės' lietuvių
 rašytojų sąjungos delega-
 tos Maskvoje. Jie buvo at-
 vežti gauti naujų instrukci-
 jų, viešai iškeikti savo kole-
 gas už "estetizavimą", išža-
 dėti kurti, taip, kaip nabaš-
 nikas Ždanovas liepė. Dele-
 gatai gavo po kailinę kepu-
 rę, parskrido su tomis kepu-
 rėmis Vilniun, ir čia, netru-
 kus, užvirė naujas, 'ideologi-
 nis' šurum burum. Apie jį
 čia kalbame, bendrai pano-
 ramai suvokti, parodžius jos
 susiformavimo sąlygas ir is-
 torinius faktus.

Kovo 13 d. buvo sušauk-
 tas LTSR Rašytojų Sąjun-
 gos valdybos plenumas. Šia-
 me renginyje, kaip tvirtina
 'Literatūra ir Menas' (Nr.
 11) "pradėtas naujas rašyto-
 jų organizacijos veiklos ir
 kūrybinio darbo etapas". Po-
 sakyje daug sarkazmo. Jis
 brutaliai nuvainikuoja visus
 būtus ir nebūtus "kūrybi-
 nius darbus", apie kuriuos
 tiek daug prirašyta per tris
 sovietinio režimo dekadas
 ok. Lietuvoje. Viskas kas
 buvo, buvo 'nekošer'! Tik-
 tai dabar, po 1973 metų
 maskvinės instrukcijos "Dėl
 literatūros ir meno kriti-
 kos", ok. Lietuvos rašyto-
 jas stoja ant tikro tako! Tai
 "literatūros ir darbo žmo-
 gaus" simbiozė. Tai A. Žda-
 novas reikalavimas: "literatū-
 riniai herojai privalo būti
 aktyvūs naujo gyvenimo
 statytojai..." Literatūra tu-
 ri būti režimo ideologijos
 tarnaitė. Rašytojų sąjungos
 valdybos sekretorius A. Po-
 cius nedviprasmiškai parei-
 kalavo, kad "literatūra pri-
 valanti įtikinančiai demas-
 kuoti buržuazinės moralės
 apraiškas". Vyras apsi-
 verkė, kad iki šiol "silpnoji li-
 teratūros pusė, blankokas dar-
 bininkų klasės bei techni-
 nės inteligentijos pavaizda-
 vimas". Su išpažinties bai-
 me jis suriko: "nesuranda-
 me Tarybinės Armijos karių
 gyvenimo!"

Plenumo darbotvarkė nu-
 statė, kad pasitarime bus
 "iškeltos" tematinės ir pro-
 bleminės spragos, apie ku-
 rias buvo kalbama svarsty-
 mo Maskvoje metu. Jeigu
 skaitytojas prisimena, tada,
 Maskvoje, lietuvių rašyto-
 jus kompartiečius vanojo už
 tas 'spragas' rusai rašyto-
 jai, kritikai ir politrukai.

Aktyviausias Maskvos pa-
 sitarimo dalyvis, valdybos
 pirmininkas Alf. Bieliaus-
 kas, buvo ir čia pagrindinė
 figūra. Matyti, jo pareigos
 verčia jį būti 'bepriekiaštin-

(Nukelta į 4 psl.)

ALOST Tarybos komitetas, suorganizavęs lietuvių meno parodą Argentinoje, Buenos Aires mieste, Kanados banko patalpose Vasario 16 proga. Šią parodą lankė daug žmonių, nes bankas yra pačiame miesto centre. Argentiniečių spauda ir televizijas plačiai paminėjo. Nuotraukoje iš kairės: Aleksandras Mičiudis, Leonardas Sruoga, Vincas Grigaitis ir Aldona Dambraviėnė.

ŽDANOVO ŠEŠĖLIS...

(Atkelta iš 3 ps1.)
gu" Maskvos garsiakalbiu. Vyras ramino rašytojus su tikti su nūdienos tendencija. Taikiai ir spekuliatyviai jis įtikinėjo imtis už darbo, "suvokti darbo temą" ir tada "draugai, išvengsime daugelio nesusipratimų". Po tuo prietelišku prašymu kiekvienas nujaučia vilko iltis.

A. Bieliauskas pripažino, kad prozos atsiekimų negalima laikyti patenkinamais. Kodėl gi taip? Dar netaip senai sovietinei lietuvių prozai "Pergalė" giedojo ditirambus. Maskvinės pastabos apvertė ditirambų luotą. Sovietinė lietuvių proza negera, nes ... nėra universalesnio etimologinio herojaus. Kaip tokį sudurstyti? Iš pasikalbėjimų bei pabarimų, kuriuos išgirdo Maskvoj: "Vis dar nėra įtikinamo darbininko paveikslas", suko ir suko maskvinę plokštelę A. Bieliauskas Vilniuje. Vyras įrodinėjo statistinius daviniais, esą dabar ok. Lietuvoje 54% gyventojų miestiečiai, darbininkai, jų avangardas — komunistai... Kodėl gi rašytojai nepasiima savo veikalo herojais darbininkijos avangardo — komunistų? "Naujo tipo literatūrinio herojaus, nūdienio darbininko komunisto įvedimas į literatūrą būtų visos mūsų literatūros ir visų pirma stambiosios prozos garbės pareiga", pareiškė A. Bieliauskas.

Jis nuožmiai, kaip Maskvoj, puolė (dabar neįvardindamas) poetus, kuriuose mato "dirbtinį paviršutiniškumą", "poezijos suintelektualinimą", "sklandymą padėbesiais", "neturėjamą ryšio su gyvenimo realijomis", etc.

Susitvarkęs su liberališkai išdykaujančio proza ir poezija, A. Bieliauskas patarė stvertis už "meninės apybraižos ir literatūrinės publicistikos". Tai buvo tikras gelbėjimasis iš degančio namo. Jo siūlomas žanras yra asmenų aprašinėjimas, interview pakreipus "kryptingai", nuopelnus vaizduojant pro padidinamą stiklą. Traktoristai, melžėjos, kolūkių pirmininkai, soclenktynių laimėtojai... tai vis "naujo gyvenimo statytojai". Teatidaro jiems savo tomus literatūra, teigėgiai ir dailiąją prozą "kryptingai" pasikalbėjimai su darbininkijos "avangardu", su komunistais...

Savaime aišku, kad ir pats A. Bieliauskas žino, kad šie jo pareiškimai buvo literatūros prasmės prilenkimas prie absurdo. Tačiau kažin kokia fanatiška neapykanta "bendražmogiškai tematiškai" neatestuota jo nei intelektualu, nei humanistu. Jis partinis ekscentrikas. Jis šaipėsi iš "naivios ir gražios dvasios nepriklausomybės". Jis iškeikė "gryną intelektualią humanitarinę terminologiją. A. Bieliauskas akcentavo "Dėl literatūros ir meno kritikos" nutarimą, pabrėždamas, kad tai yra Kompartijos centro komiteto paliepiamas. Kada kalbėjo A. Bieliauskas Andriejus Ždanovas tapnojo jam per petį. Juk kas gali būti "kryptingesnis"? Rašytojas teigė, kad literatūros nesą. Literatūra yra režiminės propagandos priemonė!

Modus vivendi mėgino ieškoti M. Sluckis. Jis pasakė, kad vienu šūviu galima du zuikiu nudėti: neišduoti humaniškojo literato pašaukimo ir neatitolti nuo dirbančio, kuriančio žmogaus. Jis priminė, kad reikėtų įtikinti skaitytoją apie pasikeitusią literatūros problematiką. M. Sluckis net užsiminė, kad "prozininkas tu-

ri teisę išreikšti save..." M. Sluckio pareiškimai gana migloti. Gal būtų vyras kalbėjo iš pareigos ir stengėsi A. Bieliausko stačiokiškumą sušvelninti.

Apybraižininkas R. Budrys karštai parėmė "meninės apybraižos" hipotezę. Sudaręs savo ekonominių bei prestižo užsitikrinimą apybraižos žanru, R. Budrys, tačiau, nesupranta, kad apybraiža nėra literatūra. Tai gali būti reportažo, publicistikos žanras. Todėl ir ilgas R. Budrio pareiškimas buvo bevertis laiko aikvojimas, kelionė aplink temą. Jauna literatūros kritikė J. Sprindytė neparodė reikiamo jautrumo sunkią, prievartinę temą besvarstant. Ji "kryptingai" (ir papūgiškai) galvoja, kad "rašytojo pareiga kalbėti apie dirbantį žmogų". Žodžiais žaidžiant, tai, gal būtų ir "pareiga kalbėti" plenumuose, bet ne pareiga rašyti knygoje. "Kūrinys turi atsiskleisti herojaus profesijos specifika", tvirtina jaunoji kritikė. Ir mes atlaidžiai šypsomės. Senos tai nuvalkiotos tiesos. Bet ... veikalo centre stovi autoriaus talentas. Šita tiesa visi diskutantai "užmiršo". O jeigu "užmiršo" tai ir plenumo diskusiją nuvarė iki eilinio partkomo pašnekesių lygio.

Įtaigingai prašneko padėties rikiuotojai. Tarp jų kompartietis inžinierius K. Kazlauskas iš Alytaus. Ir šis žmogus pridūrė savo trigrašį. Prašneko racionalizatorius S. Puodžiukas. Jis pakvietė rašytojus ateiti į Vilniaus elektros skaitiklių gamyklą. Gamykloje dirba lietuviai, rusai ir lenkai, tad rašytojams būsią įdomu stebėti gamykloje "internacionalinius brožuus" ir visa tai panaudoti savo kūryboje...

Kritikas A. Jonynas nevyniojo žodžių į tuščiažodžiavimų vystyklus. Jis drožė: "šiandieną mūsų literatūrai keliamas aiškus socialinis uždavinys — poetizuoti darbą, įvairias jo sferas, ir šį reikšmingą uždavinį mūsų literatūra turės atlikti".

Kalbėjo ir daugiau plenumo dalyvių. Kas gi nekalbės? Juk tyla bloga byla. Su savo tyla atrodyti talkininaujas "darbo temą literatūroje" nutildyti. Aušina burnas plenumo dalyviai ir dirsteli ir padėti valdančiuosius. Šie buvo, plenuman atsilankę, Lietuvos komunistų partijos CK sekretorius A. Barauskas, Lietuvos TSR ministrų tarybos pirmininko pavaduotoja L. Diržinskaitė ir Lietuvos komunistų partijos CK skyrių vedėjas J. Kuolelis ir S. Šimkus.

Kovo 13 d. Rašytojų sąjungos plenumas aiškiai parodė, kad literatūros, kaip meno, Sovietijoje nėra ir būti negali. Kiekvienas rašytojas ir kiekvienas poetas, virtuozaiškai prisitaiko sąlygoms ir vykusiai lamdo siužetą, temą ir formą, kad galėtų prasmukti pro leidybą. Rašytojų sąjungoje vis mažiau narių, kurie suprant literatūrą laisvojo pasaulio definicija. Tai veda į literatūros transformaciją į tikrą komodo apdailos metodo praktiką. Andriejus Ždanovas norėjo tokią sovietinę raštiją matyti.

Mes, tačiau netikime Ždanovo laimėjimu. Hitleris degino, tai yra žudė, esančius kūrinius. Ždanovas pasikesino žudyti ir negimusius, veikalo projektus ir jų metmenis. Kaip tvirtina Bulgakovo pavyzdys: "jeigu mums neleidžia gimdyti valstybinės ligoninės, gimdysime, broliai rašytojai, patvoriuose..." Lietuvos

APIE RADIO TRANSLIACIJAS I SOVIETŲ VALDAS (2) RIMAS DAIGŪNAS

1973 m. gegužės 18 d. projektas pasiekė Kongresą (The Speaker of the House Executive Communication). Atskiras kreipinys siūlė: "parūpinti Tarptautinių transliacijų vadybos įsteigimą, patvirtinus RFE ir RL paramą, taip pat kitiems reikalingams".

Projektas tapo H.R. 8144, kas ženklina įstatymo nomenklatūrą. 1973 m. gegužės 24 d. projektas gavo savo eigą. Liepos 31 ir rugpjūčio 1 d. vyko projekto svarstybos. Posėdžiuose dalyvavo komisijos pirmininkas dr. M.S. Eisenhoweris. Pareiškė savo nuomonę Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Europos reikaluose Walter J. Stoessel Jr. Kalbėjo kiti kviestiniai. Nebuvo jų daug: šeši. Jų tarpe J.A. Gronouski, buvęs pasiuntinys Lenkijoje. Kiti publicistas, pedagogas, buv. ambasadorius Congo valstybėje. Be abejo: reikalo žinovai, greičiau praktikai, kaip kad teoretikai.

Etninė visuomenė, kurios masės jautriai suinteresuotos tomis transliacijomis, atstovavo šiame posėdyje Ilgvars J. Spilners, Amerikos latvių sąjungos pirmininkas ir įgaliojantis Jungtinio Amerikos pabaltiečių komiteto atstovas, ir Aloysius Mazewski, Amerikos lenkų kongreso prezidentas. Nelengva suprasti, kodėl svarstybose pagailėjo laiko "etninkų" pasisakymams. Kiek tai liečia mus, visai keista, kad "Joint Baltic American Committee" ryžosi atstovauti pabaltiečius, JAV piliečius, masę toli gražu nehomogenišką, stambia, pageidavimais skirtingą, gana agresyvią ir, kai kada, nuolaidų išreikalaujančią. Vieno ir plačią pabaltiečių masę vargu bus tinkamai atstovaujančio asmens 'nuoveikis', atrodo, vėliau buvo išrašytas ir pabaltiečių 'ne-reikšmingumo' sąskaita. Lie tuviai, itin gausi ir itin paveiki etninė grupė buvo atstovaujami mūsų kolonijoje mažai reiškiančio komiteto atstovo; atrodo nebuvo tinkamo kovotojingo, išsamaus reikalo pristatymo, pozicijų užėmimo.

Apie tai rašome atvirai ir su karteliu. Mūsų spaudoje po to lemtingo 1973 m. rugpjūčio 1 d. posėdžio nebuvo nė interview su Ilgvars J. Spilnersu, nei jo raporto, nei jo respekto išsamiai informuoti lietuvių visuomenę, apie tai, kaip jam 'sekėsi' apginti pabaltiečių kalbų transliacijas, parūpinti toms transliacijoms minimaliausius kreditus. Atrodo, militantiškas Hel-

TSR rašytojų sąjungos valdybos plenumo svarstybų tema, "Literatūra ir dirbantį žmogus" atidengė laisvės prieš strategijos planą. Kada toks planas žinomas, netoks jis jau pavojingas.

sinkio konferencijoje sugriovė suplanuotą strategiją, o militantiškumo stoka svarstybose dėl Tarptautinių transliacijų negarantavo laidų pabaltiečių kalbomis.

Projektas praėjo. 1974 metams biudžetas nustatytas 50,209,000 dolerių. Nenumatytas 1975 metų biudžetas. Visuomeninės aukos radijo transliacijoms paremti privalo būti viešai skelbiamos.

Su tais pakaitalais 1973 rugsėjo 11 d., pabalsavus 22 prieš 3, Komitete projektas (the Bill S.1914) buvo priimtas. Ateinančiųjų metų biudžetą nustatyti sutrukdė besikeičiančių valiutų skaičiavimai. Didelė išlaidų dalis dengiama svetimai valiuta. Galima, tačiau spėti, kad 1975 metų biudžeto autorizacija užtruko ir dėl nuro matyti, kaip 1974 metais išsivers su nustatyto biudžetu.

Užsienio transliacijų vadyba gali veikti nustatytose ribose. Ji turi remti RFE ir RL iš savo biudžetinių sumų. Vertinti transliacijų efektą, kokybę ir profesionališkumą. Ieškoti ir raginti naudoti labiausiai pasiekiamus šaltinius ir tokias studijas organizuoti. Sekti, kad lėšos nebūtų išleistos kitiems reikalingams, kaip nustatyta. Skirti personalą ir rūpintis jo atlyginimu ir darbu. Kasmet pateikti atliktų darbų apyskaitas Prezidentui ir Kongresui prieš spalio 30 d. įvertinant RFE ir RL darbą.

Vadyba susideda iš penkių balsuoti teisę turinčių narių. Juos visus skiria Prezidentas, Kongresui sutikus. Yra dar du balsuoti teisės neturintys nariai: RFE ir RL vadovai. Teisę balsuoti turi nariai nėra atlyginami. Tačiau jiems mokamas atlyginimas pagal nustatytą atlyginimų skalę, kada posėdžiauja ir keliauja tos vadybos reikalais. Trys balsuoją nariai skiriami trejiems metams. Du tokie nariai — dviems metams. Tai padaryta su tikslu turėti dvejų narių kaitą. Vėliau visi bus skiriami trejiems metams.

Įstatymas nustatė, kas gali būti balsuojančių nariu. Tai "tarp amerikiečių pasireiškę užsienio politikoje arba masinėje žinių tarnyboje asmuo". Nedaugiau, kaip trys nariai gali būti tos pat politinės partijos nariai.

Tarptautinių transliacijų vadyba autorizuota priimti aukas ir dovanas iš privačių asmenų ir korporacijų. Vadyba yra ne pelno organizacija, todėl tos aukos ir dovanos nurašomos iš aukotojų pelno pagal IRS kodekso nuostatus. Tačiau dovanos ir aukos privalo būti viešai skelbiamos.

Gana komplikauta savi tarpės kontrolės struktūra paremta darbo ir jo kokybės priežiūra. Tam įgaliojti Už-

sienio reikalų komisijos nariai. Vadyba gi privalanti nuolatos sekti darbo efektyvumą, ieškoti naujų metodų.

Pagal Eisenhowerio komisijos rekomendaciją darba dirbti tuose rėmuose numatoma ilgai, dekada, kita, kol "sovietinėse valdose patekės politinės laisvės saulė". Šių kėslų sovietai nepriima. Jie laiko tai "intervencija į jų naminius reikalus". Visai kas kita yra amerikiniai grūdai. Tai nėra intervencija į sovietinio pavaldinio smegenis, tai gera intervencija į pilvą. Todėl grūdai sovietams: "welkome!". RFE ir RL laidos — sovietams "šarap!".

Tarptautinių transliacijų vadyba (The Board of International Broadcasting) yra "Laisvosios Europos radijo" ir "Laisvės radijo" viešpatas dievas. Vadybos ryšys su Užsienio reikalų komiteta iš vienos pusės, ir Vadybos narių iš kitos pusės, užtikrina bėgamosios užsienio politikos kaitą Vadybos darbe. Gal būtų tokia struktūra norėta apsisaugoti nuo biurokratiško snūdilio, kuris visad, kaip letargas, sukausto panašaus tipo institucijas? Kaip bebūtų, ši suvalstybinta radijo veiklos sritis Amerikos komunikacinės medijos pasaulyje yra pati savaime jau biurokratizmas. Tuo ji skiriasi nuo privačios iniciatyvos radijo ir televizijos sferoje. Kaip mums atrodytų, jeigu visi mūsų televiziniai "networkai" taptų pavaldūs biurokratams? Gyvas, efektyvus informacinis ir idėjinis ginklas būtų tada, jeigu tas darbas būtų pavestas

toms etninėms grupėms, kurios čia, Amerikoje, atstovaujamos pasitikėjimo vertais savo reprezentantais, JAV piliečiais. Lėšos, skirtos radijo stotims bei personalui, kuris dirbtų savarankiškai, nebūtų suburokratintos, sumažėtų dvigubai, o darbo efektas būtų keleriopai sėkmingesnis.

Atrodo ši prielaida nesi-sapnavo Eisenhowerio komisijos nariams, nei tiems, kas dalyvavo komisijos reporto svarstybose. Ameriką vykusiai operuoja ekonomikos, kariškais patarėjais kitų valstybių sferoje. Bet radijo transliacijų srityje savo piliečiams "etnikams" nebuvo parodyta tinkamo pasitikėjimo. Jų gyvą "know-how" kaip elgtis informuojant savo etninės kilties kraštą, užgožė didelis biurokratinis slibinas, kurį sulipdė Eisenhowerio komisija. Šie nelaimingi "etnikai", kurie suinteresuoti RFE ir RL darbu, kurie yra pilnatiesiai JAV piliečiai, kurie sudaro bent septintadalį Amerikos visuomenės, neturi jokių teisių į transliacijas ir jų kilties kraštus! Argi ne iš čia kyla tragiški kurjojai, kai R. Kalantos susideginimo diena per "tarptautines transliacijas" plačia burna pasakojama ivanams apie ... Floridos peteliškes!

(Bus daugiau)

BEGINNERS

Light factory work.

2nd Shift

Call 216-942-8060

Between 10 a.m. and noon only. (26-32)

WANTED AT ONCE

EXPERIENCED

TOOL ROOM CUTTER

GRINDERS

Must have good mechanical attitude.

For 1st AND 2nd SHIFT

CARLTON MACHINE

TOOL CO.

3000 SPRING GROVE AVE.

(Camp Washington Area)

CINCINNATI, OHIO 45225

An Equal Opportunity Employer (28-32)

EKSKURSIJOS I LIETUVĄ

KAINA NUO \$751.00

iš BOSTONO ar NEW YORKO

Dar yra likusių vietų sekančiose grupėse:

rugsėjo 4, spalio 2

ir

gruodžio 20

Šios grupės lankysis Leningrade, Vilniuje, Rygoje ir Helsinkyje.

Vykstantiems iš Chicagos — 112.00

Detroito — 74.00

Clevelando — 78.00 daugiau.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAICIUS RIBOTAS — NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

(AIR FARES SUBJECT TO CHANGES)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKI

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

REALUS ŽVILGSNIS I SENATVĘ

DR. D. DEGĖSYS

Mūsų krašto sistemoje 65 metai dirbančiam žmogui yra lyg koks tiltas, per kurį jis perlipęs atsiduria kitoje jo gyvenimo pusėje, būtent, pensininkų grupėje. Šis staigus perėjimas į pensininkų grupę daug kam būna tiek materialinis tiek moralinis smūgis. Kai kurie šio amžiaus laukia tikėdamiesi praleisti daugiau laiko savo asmeniniam gyvenimui, kiti jo bijo galvodami, kad išėjimas į pensiją atskirs juos ne tik nuo kasdieninio užsiėmimo, bet ir nuo visos veiklos visuomenės. Dauguma 65 metų sulaukusių pensininkų dar tikisi naudingai praleisti artėjančios senatvės dienas. 65 metai mūsų akimis nėra ilgas amžius, bet reikia atsiminti, kad praeityje, gilioje senovėje retai kas sulaukdavo tokio amžiaus.

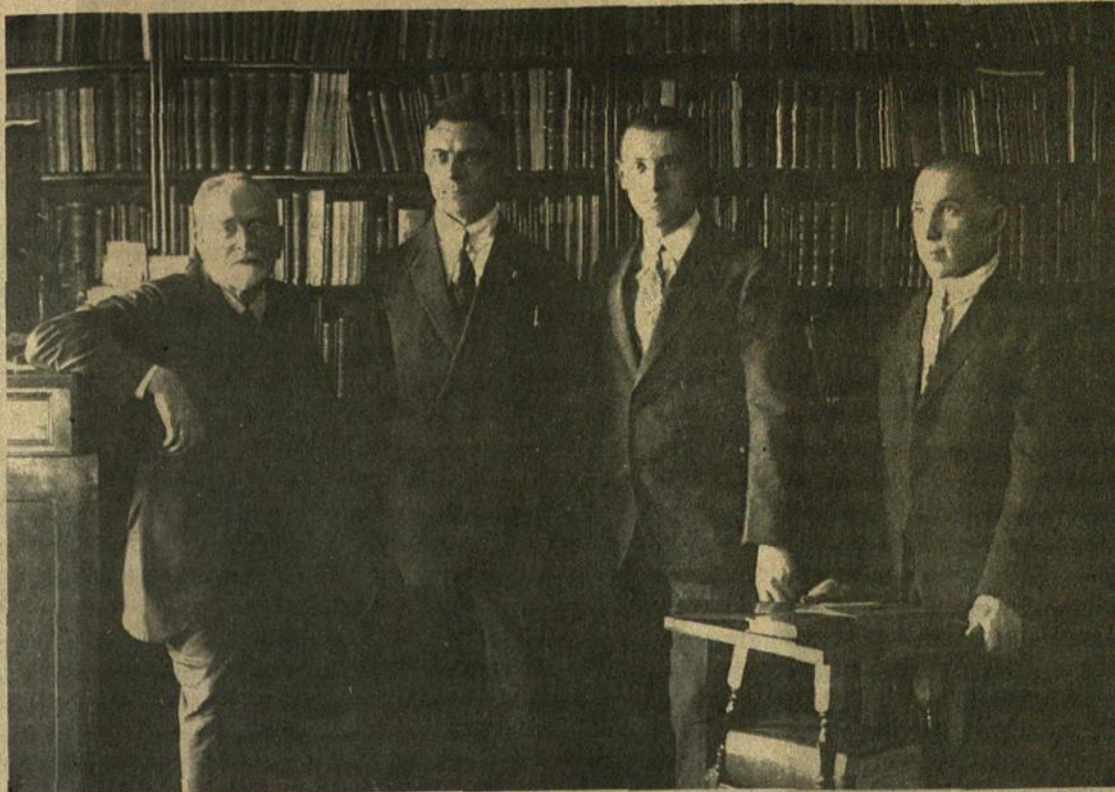
Romos Imperijos laikais žmogaus amžiaus vidurkis buvo tik 23 metai, viduramžių laikais apie 33 metai, šio šimtmečio pradžioje – 49 metai vyrams ir 51 metai moterims. Šiais laikais Jungtinėse Amerikos Valstybėse vyrų amžiaus vidurkis yra apie 72 metai, o moterų apie 73½ metų. Mūsų silpnąjį giminių – moterų, jeigu ir toliau taip laikysis, tai 1975 metais vienam šimtui vyrų atitiks 138 moterų. Apie 2000 metus žmogaus amžiaus vidurkis gali siekti 80 metų. Didėjant amžiaus vidurkiui didėja ir senesnių žmonių skaičius. Dabartiniu metu Jungtinėse Amerikos Valstybėse 10% gyventojų, tai yra apie 20 milijonų žmonių, turi daugiau negu 65 metus. 86% šių piliečių nusiskundžia įvairiomis lėtinėmis ligomis mediciniškos priežiūros reikalingom. Tokia priežiūra pareikalauja apie 30% visų medicinos priežiūrai skiriamų sumų. Taigi 10% gyventojų pareikalauja 30% visų sveikatai skiriamų išlaidų. Turint galvoje, kad ši grupė iš metų į metus didėja, kyla klausimas, kaip galima sumažinti šias išlaidas ir pagerinti senatvės problemas bei sulėtinti senėjimo procesą, kad senesni žmonės būtų atsparesni lėtinėms ligoms. Sveiki, kad ir seni žmonės, neapsunkina nei

valdžios, nei socialinių įstaigų. Todėl sveikatingumo kėlimo klausimas ir produktyvaus žmogaus amžiaus laikotarpio pratęsimas senų žmonių tarpe susilaukia vis daugiau dėmesio tiek medicinos tiek valdžios sluogsnuose. Kartu su tuo ir kyla klausimas koks gi turėtų būti normalus žmogaus amžius? Žmogaus biologinio amžiaus ribai nustatyti kai kurie genetikai siūlo jų sugalvotas formules, pagal kurias galima apskaičiuoti žmogaus biologinio amžiaus ilgį. Vienas iš tokių genetikų, Malisoff, stebėdamas bei tirdamas paukščius ir gyvulius, nustatė taip vadinamą smegenų ir kūno efekciantą – santykį. Jis pastebėjo, kad gyvuliai turintieji didesnę smegenų ir kūno svorio santykį, gyvena ilgiau. Pagal jo skaičiavimus naudojantis jo koeficientu pelė turėtų gyventi 3 metus, šuo nuo 5 iki 20 metų, dramblys nuo 90 iki 100 metų ir žmogus nuo 80 iki 150 metų. Kiti genetikai vartoja kitokią apskaičiavimo būdą. Nežiūrint kokių apskaičiavimo metodą vartosime, prieiname prie apytikrio žmogaus amžiaus, kuris turėtų būti ilgesnis negu 100 metų.

Praėjusiais metais dr. Alexander Leaf, žmogaus senatvės eigos tyrimų specialistas, paskelbė rezultatus savo studijų, darytų Ecuadore, Wilcabamba kaimelyje. Toje mažoje, kalnuose izoliuotoje, vietovėje jo studijų metu gyveno 819 žmonių. Jų tarpe dr. A. Leaf rado vieną 149 metų, kitą – 123 ir septynis žmones virš 100 metų amžiaus. Toks ilgo amžiaus žmonių skaičius mažame kaimelyje yra ypatin gas, turint galvoje, kad Jungtinėse Amerikos Valstybėse tarp šimto tūkstančių gyventojų randame tik 3 šimtą metų turinčius žmones. Dr. Leaf tirdamas tų senų žmonių gyvenimo būdą bei jų sveikatą rado, kad visi Wilcabambo's šimtininkai buvo geros sveikatos, dirbo fizinį darbą ir buvo aktyvūs tiek šeimos aplinkoje tiek kaimelio socialiniame gyvenime. Stebėtina, kad jie neturėjo arteriosklerotinių pakitimų. Jų

kraujo spaudimas prilygo jaunų žmonių spaudimui ir jų protinis pajėgumas bei atmintis buvo dar visai gerame stovyje.

Pasaulyje dar yra ir kitų vietovių, kurios yra žinomos savo gyventojų ilgu amžiumi. Pavyzdžiui, Azerbaidžianas ir Gruzija, esančios Kaukazo rajone: Azerbaidžiane tarp šimto tūkstančių gyventojų randame 63 žmones turinčius 100 metų; o Gruzijoje – 39; Dr. A. Leaf buvo nuvykęs ir į šias vietas, kur irgi tyrė senų žmonių gyvenimą, jų papročius ir sveikatą. Jis rado, kad ir šiose vietovėse šimto metų sulaukę daugumoje buvo sveiki, judrūs dirbo fizinį darbą ir buvo aktyvūs. Vienas iš būdingesnių papročių tiek Wilcabambo kaimelyje tiek Kaukazo apylinkėse gyvenančių žmonių tarpe buvo pamėgimas kas dieną gerti mažą kiekį vyno, arba prieš valgant išgerti stiklinuką degtinės. Visų tų virš šimtą metų turinčių žmonių dieta, kalorijų atžvilgiu, buvo per pusę mažesnė negu Jungtinių Amerikos Valstybių gyventojų. Ji susidėjo daugiausia iš daržovių, vaisių ir pieno gaminių. Mėsos visi valgė nedaug. Įdomu pastebėti kad darant bandymus su žuvimis ir gyvuliais buvo pastebėta, kad sumažintas maisto kiekis prailgina bandomųjų gyvulių amžių. Be sumažinto maisto kiekio, šaltesnė aplinkos temperatūra irgi prisideda prie gyvulių amžiaus prailginimo. Mažiau šeriamos ir šaltai laikomos žuvys, žiurkės, pelės bei kiti gyviai sensta lėčiau ir gyvena ilgiau. Bet stebint šaltame klimato gyvenančius žmones, nebuvo pastebėta, kad jie gyventų ilgiau už kitų klimato gyventojus. Žmogaus amžiaus ilgis yra nuspręstas mūsų genų junginiuose ir jau gimimo metu mes jį atsinešame į šį pasaulį. Iš kitos pusės, įvairios ligos, nuovargis, nepakankamas poilsis, nervinė įtampa, persivalgymas ir perdidelis alkoholio vartojimas, bei kiti neigiamai veikiantieji jaudikliai veikia mūsų kūną ir trumpia mūsų amžių. (Bus daugiau)

Sukaktuvinininkas dr. Pr. Skardžius studijų metu Leipzige. Iš kairės: prof. Eduardas Sieversas, prof. Jurgis Gerulis, Antanas Salys ir Pranas Skardžius.

PAGERBĖ SUKAKTUVININKĄ DR. PRANĄ SKARDŽIŲ

Hot Springs miestelis su 35,000 gyventojų yra viduryje Arkansas valstijos. Tai yra slėnis valstybiname Hot Springs parke iš visų pusių apsuptas pušynais. Ta vieta, kur dabar yra Hot Springs miestelis, seniau priklausė Tunica genties indėnams. Pagrindinė to miestelio gatvė, kur pirmieji baltieji žmonės pradėjo kurtis, yra įdubime tarp dviejų aštriais krantais kalnų apaugusių pušimis. Indėnų laikais šiuo įdubimu tekėjo karšto vandens srovės iš tų įdubimų apsupusių kalnų. Toji vieta indėnų buvo skaitoma "Great Spirit" šventove. Ji pagal indėnų skirtingų genčių susitarimą buvo paskelbta neutrali zona, kurioje buvo uždrausta kariauti, kad visi artimų ir tolimų apylinkių indėnai galėtų lankyti tą vietą ir maudytis karštų srovių vandenyse ir pagydyti savo kūną ir sielą. Dabar, toje vietoje kur indėnai maudydavosi, yra įkurtas 200 metų senumo miestelis.

Pastaruoju laiku čia įsikūrė apie 200 mūsų tautiečių, apleidusių savo kraštą po antrojo pasaulinio karo. Jų tarpe čia yra ir mūsų žymusis lituanistas dr. P. Skardžius su ponia.

Šių metų kovo 26 dieną puošniame Arlington viešbutyje Hot Springs LB apylinkė surengė dr. Skardžiui jo 75 metų amžiaus sukakties paminėjimą ir jo pagerbimą už jo 50 metų amžiaus pašventimą lietuvių kalbos tyrinėjimams ir tobulinimui. Minėjimą atidarė, apylinkės vardu sukaktuvinininką ir ponį sveikino ir dr. Skardžiaus nuopelnus lietuvių tautai lituanistikos srityje plačiai nušvietė apylinkės pirmininkas Petras Balčiūnas, kuris pats Lietuvoje turėjo progos klausytis dr. P. Skardžiaus paskaitų lietuvių kalbos pasitobulinimo programomis.

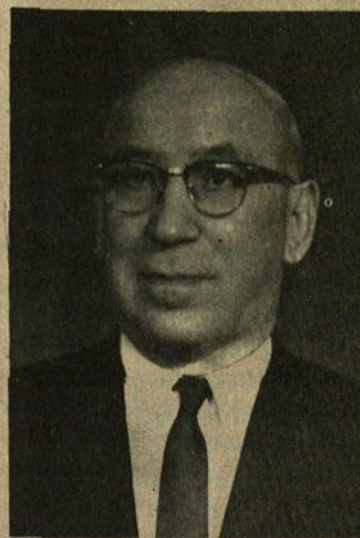
Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio vardu dr. Skardžių ir ponį sveikino to sąjūdžio garbės pirmininkas ir Hot Springs skyriaus pirmininkas mjr. Jonas Bagdanavičius, linkėdamas geros sveikatos, ilgo amžiaus ir sekmes tolimesniame lituanistikos darbe.

Dr. Skardžiaus pagerbimo proga sveikinius telegramomis ir raštais atsiuntė

daug organizacijų bei pavienių asmenų.

Po sveikinimų buvo pakeltos taurės į dr. Skardžiaus ir ponios sveikatą ir palinkėta "Ilgiausių metų".

Pabaigoje minėjimo dr. Skardžiaus jautria kalba padėkojo visiems jį prisiminusiems lietuviams. Jis savo kalboje peržvelgė sunkiai nueitus kelius atsistatančioj Lietuvoje lituanistikos mokslo išvystymo darbą ir ypatingai po Jablonskio mirties, kada lietuvių kalbos mokslo žinovų Lietuvoje beveik nebuvo. Šia proga dr. Skardžius su širdgėla apgailestavo, kad jam reikėjo apieisti savo kraštą ir tuo būdu jam buvo atimta galimybė tęsti lietuvių kalbos tyrinėjimo ir tobulinimo mokslinį darbą, kuriam jis

Dr. Pr. Skardžius

pašventė visą savo gyvenimą. Jo žodžiais kalbininkas be tautos kurioje ta kalba yra vartojama, yra kaip erelis su nukirptais sparnais.

Hot Springs LB Apylinkės vardu Dr. Skardžiui buvo įteikta dovana – medžio raizgins su Vaidilute prie Amžinosios Ugnies.

T. Dambrauskas.

Dr. Pr. Skardžius Lietuvoje su žmona Marija (žuvusi automobilio nelaimėje Clevelande ir dukra Dalia).

Sukaktuvinininkas dr. Pr. Skardžius prieš II Pas. karą Palangoje ant tilto. Iš kairės: Pr. Skardžius, prof. Leonas Karsavinas, Vanda Srugienė, Vincas Krėvė-Mickevičius ir Balys Sruoga.

Lietuvių Agronomų Sąjungos Chicagoje pobūvyje dalyvavęs laisvosios Lietuvos ūkininkas Jonas Adomonis (Jr.), pagerbdamas savo tėvus, ūkininkus – Veroniką ir Joną (Noriūną, Kupiškio vls.) bei vertindamas S-gos pastangas romanui apie ūkininką išleisti parėmė dosnia pinigine auka. Lietuvos ūkininką ir tą visą laisvės metų suklestėjusį Lietuvos ūkį yra mielai sutikęs literatūriškai pavaizduoti mūsų žymusis rašytojas Vytautas Alantas. Nuotraukos iš kairės: Bronius Gaižauskas – Agr. s-gos v-bos pirm., Alfonsas Indreika – romanui leisti kom. pirm., Jonas Adomonis – mecenas ir Stasys Juozapavičius – buvęs v-bos pirm.

SOLŽENICINO ŠEŠĖLYJE

(2)

LIUDAS DOVYDĖNAS

Solženicinas atidengia savo praregėjimą, sakykim, smegenų pabudimą: tai susitikimas su estu koncentracijos stovykloje. Bendros kančios suartintam Solženicinui estas pasakojas kaip tvarkėsi Estija, kaip vertino žmogų, laisvę. Solženicinas kalėjime imasi pervertinti sovietinės Rusijos apgaule, melą. Teroro nėra kaip pervertinti — jie pergyveno.

Solženicinas ir koncentracijos stovykloje ne eilinė sovietinio mechanizmo dalis: "Tėvynės" karo kapitonas, atžymėtas aukštais ordenais, matematikos mokytojas, du kartu sužeistas "tėvynės karo" kovose. Bet Solženicinas paslydo gličiam kelyje: jis draugui laiškė parašė, girdi, ne visada ir ūsai teisūs. Čia Stalino vižlai-cenzoriai išpytrėjo tėvo, vado, mokytojo įžeidimą. Dvidešimt metų koncentracijos stovyklos už nepagarbą ūsams!

Pabudinimas smegenų — pats didysis uždavinys komunizmo — melo apnuodytam Rusijos žmogui.

Pravartu prisiminti atsitikimą Lietuvoje. Karo prieš nacius atbloktas ir Kauną belaisvis, jaunas raudonarmietis, buvo patikėtas lietuvių įstaigos darbams. Tikras maskvinis rusas, susitikdamas su lietuviu pama-tė, išgirdo kaip Lietuvoje gyvenama, kalbama, svajojama — ir pajudėjo sovietinės smegenys. Belaisvis atvirai prisipažino kaip karui suliepsnojęs, uždusęs parskubėjęs namo: "Eisiu savanoriu, ginti tėvynę ir Staliną!" Motina nuostaboj, patylėjusi ir tarusi: "Už Staliną?... Kuris tavo tėva nužudė". Jis, septyniolikmetis komjaunuolis motinos žodžių buvęs pritrenktas kaip perkūno ir vos susilaukęs motiną kumščiu neužga-

ves. Tikras komjaunuolis Staliną laikęs geriausiu tėvu.

"Gulag archipelago" pasieks sovietinio roboto smegenis, ypač jaunimo, kuris jau sugeba būti skeptiškas Sovietinei religijai skeptici-zmas yra pavojinga eiga. Radijas, raštų perspausdini-mas mašinėle, šapirografu Rusijoje plečiasi nesulaikoma. Patikimos žinios apie tai kalba.

Trockis ištremtas į Vakarų kurį laiką buvo žvaigždė galvojančiam komunistui sovietijoje. Trockio likimas ir jo laikotarpis Sovietų Sąjungoje patylomis pridengtas dulkių. Yra daug priežasčių. Viena iš jų — Trockis buvo žydas, o antisemitizmas visokio plauko Rusijoje nepajėgia užgesti. Trockio laikais radijas sunkiai pasiekė parinktuošius, ką bekalbėti apie eilinį sovietijos vergą.

Solženicinas į tremtį išsi-nešė Nobelio premijos šlovę, rusų kraują ir radijo, TV išbujojimą. Į visą pasaulį plaukia ir plauks žinios iš Solženicino versmės, kur jis bebūtų. Solženicinas ne vienas. Brežnevas Nixonui prisipažinęs, kad jis miela širdimi ištremtų virš tūkstančio intelektualų. Kas jie? Kaip toli jie nuo Solženicino? Ar tai ne opozicija, kurion ir mūsų viltis skrenda be atvangos. Gal apgaulinga vil-tis? Nuojauta tikiu: iš sovietų pavergtųjų, kančios, laisvės troškulio išsijotųjų — kankinių ateis ir tautų pavergimo galas — ir mūsų tėvų žemės išsivadavimas. Esu skeptikas, net nusiūvęs kai kurių demokratiščių šalių oportunitizmo. Taip pat ir Amerikos sulūžusio nugar-kaulio politika valkataujančio vaizbūno pelno iškėlimu aukščiau teisės laisvės. Kaip išsisklaidė D. Britanijos plotų imperija, taip subliūks dolerio pelnogau-

dos biznieriaus beatodairiškumas. Matom su koku užsidegusio ligonio trošku-liu metasi laisvos žemės vaizbūnas steigti plieno ir virvių fabrikus sovietinėje stovykloje, ieškoti aliejaus, dujų, atidaryti banko skyrius Maskvoje. Gal tas karš-ligės, priešmirtinės iliuzijos dolerinis pasitampymas?

Turim tikėti. Iš kraujo Sibiro taigų, iš koncentracijos stovyklų ateis laisvė. Solženicino raštuose apie tai probreškiamais švysteli vil-tis. Solženicinas yra didžia-rusis, tai dera žinoti. Jis apie Rusijos nusikaltimą žmogui ir istorijai, ir lais-vei kalba atsargiu susirū-pinimu. Jis kalba — trokš-ta žmogui laisvės, tikėjimo pasirinkimo laisvės. Tai, su-tikim tikslus šaltinis — žmo-gus. Bet Rusija per šimtmečius yra kruviniausias tau-tų pavergėjas, naikintojas. Rusas yra tos ilgos nusikal-timų versmės padarinys. Iš- vadavimas tautos turi būti pradžia ir žmogaus išvadavi-mo. Tai ne kaltinimas dide-liam rašytojui ir nemažes-niam žmogui. Solženicinas žengė didelį žingsnį tautų ir žmogaus išvadavimo krypti-mi, palyginant su tokiu ca-rų lekažumi ir rusiškojo im-perializmo trubadūru Puški-nu arba kad ir slavofilu Dostojevskiu. Kur kas toliau nuėjo Puškinas, mesdamas į pasaulio akis eilėraštį "Kle-vetnikam Rossii" (Rusijos šmeižėjams) kai Prancūzi-jos pasipiktinimą pareiškė lietuvių, lenkų skerdynėms toki rašytojai, poetai: Hu-go, Beranger, Delavigne.

"Dėl ko triukšmaujate, jūs, liaudies dainiai" šau-kė Puškinas užkimdamas rū-sčia pagieža ir smerkdamas Prancūzijos rašytojus, girdi, ko jums kištis, kur Rusijos

• Rašyt. Alg. Landsbergis
š. m. balandžio 21 d. atvyksta į Clevelandą ir Lietuvių Namuose duos savo kūrybos rečitalį. Vakarone rengia LB kultūrinių vakaronių reng. komisija. Pradžia 6 v. v. Visi lietuviai, besidomį literatūra, kviečiami atsilankyti į šį kultūrinį parengimą.

• Pavasariniam baliui, ruošiamam ALIAS ir OLGD balandžio 20 dieną yra numatytas ribotas skaičius — ne daugiau kaip 200 dalyvių.

Norintieji vietas rezervuoti gali kreiptis pas: Dr. D. Degesį — 451-4969, Inž. J. P. Nasvytį — 944-8536, Inž. B. Steponį — 845-6740, Dr. J. Stankaitį — 531-0040. Kaina \$15.00 asmeniui.

ELECTRONIC ASSEMBLERS

IMMEDIATE 2ND & 3RD SHIFT OPENINGS FOR EXPERIENCED HARNESS AND PRINTED CIRCUIT BOARD ASSEMBLY PERSONNEL. MUST HAVE PREVIOUS BACKGROUND IN SOPHISTICATED SOLID STATE ELECTRONIC CIRCUITRY. MUST BE ABLE TO READ AND INTERPRET DRAWINGS.

IF YOU MEET THESE REQUIREMENTS AND ARE A U.S. CITIZEN.

Please call Ray Toth
216-486-8300, Ext. 497

GOULD INC.
ADVANCED TECHNOLOGY GROUP
18901 Euclid Ave.
Cleveland, Ohio 44117

An Equal Opportunity Employer (26-28)

caro valia ir Rusijos išmin-tis tvarkosi su neišmanė-liais sukilėliais? Rusijos im-perializmo tikslams talkinin-kavęs Puškinas caro dvaro kamerjunkeris šiandien iš-keliamas kartu su Leninu dievų viršukalnėn.

Solženicinas mūsų laisvės kovoms atveria daug kelių ir galimybių. Solženicinas ypatingo dėmesio ir laisvės kovoms teisingo supratimo parodė sugriaudamas Leni-no mitą Sovietinė - komu-nistinė religija tvirtina, kad kai kurių "pranašų" Troc-kio, Bucharino ir kitų nukrypimai pastūmę Staliną šiuurkštus asmens kulto kul-tyvavimui, bet Leninas — dievų dievas yra neklai-dingas dievas — pranašas, kaip neklaidinga komunistinė ideologija — religija. Ar-ti Lenino stovi didysis poe-tas Puškinas, Majakovskis, Šolochovas. Priimtini ir ca-ro laikų diegieji: Tolstojus, Dostojevskis, Gogolis ir kiti.

Solženicinas visu atviru-mu griauja Lenino — pirmo-jo enkavedisto gerumo, tei-singumo mitą, Solženicinas griauja iš pagrindų sovieti-nę idologiją, sovietinės val-džios struktūros esmę — melą.

Mūsų kovos daugeliu taš-kų ir kelių remiasi į Solže-niciną.

(Apie tai sekantį kartą)

FURNITURE REFINISHER

Immediate opening must be experienced in touch-up and related functions of refinishing trade. No travel involved. Excellent company benefits. Application by appointment only.

CALL MR. MATEJKA,
J. C. PENNEY CO.
5400 Naiman Parkway,
Solon, Ohio
216-248-8520

An Equal Opportunity Employer M/F (28-29)

IEŠKO BUTO

Lietuvis jaunuolis ieško mažo buto rytinėje Cleve-lando apylinkėje be baldų. Telefonuoti vakarais 5:45—6:30 ir po 10 val. iki 11 val. 531-8677.

KUSAN INC.
Plastic Products Manufacturers needs
INJECTOR MOLDING SUPERVISORS for 3-11 & 11 to 17 shift.
3 years minimum of supervisory in-jection molding experience. Excellent working conditions, fringe benefits, good wages. Interested persons apply to personnel dept. at
Apply call or write Personnel Mgr.
KUSAN INC.
666 Massman Dr.
Nashville, Tenn. 37210
615-889-2744
An Equal Opportunity Employer (26-33)

WANTED AT ONCE.
EXPERIENCED CONSTRUCTION
HELP
DIRT FOREMAN
BRIDGE CARPENTER FOREMAN
AND
ESTIMATOR ENGINEER
Experienced in heavy sewer work
Permanent positions for qualified
men.
Apply, call or write
ROGER J. AU & SON INC.
P. O. Box 1488
Mansfield, Ohio 44901
419-529-3213 (26-32)

• **Apdraudos reikalais ge-riaušius patarnavimus gau-site kreipdamiesi į Z. Obe-lenį tel. 531-2211.**

• **Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitą mūsų teletype susisiekimą su Maskva suteiks jums žinia apie ke-lionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkit mū-sų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

MILL WRIGHT WELDER

Must be Journeyman or Equivalent and be able to work any shift. Excellent benefits and working conditions. Apply:

CHAMPION SPARK PLUG CO.
20000 Conner Ave., Detroit, Mich. 48234

An Equal Opportunity Employer

(29-31)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANĄ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ISTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, N. Y. 10019

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasi-rinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Affiliated with PODAROGITS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, moto-eiklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mū-sų skyriuje.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	435-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	342-4240
• BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6465
• BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
• CHICAGO, ILL. — 1855 West 47 Street	376-6755
• CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 West 69 St.	925-2787
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres, Rt. 9	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
• LOS ANGELES, CALIF. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
• NEWARK, N. J. — 378 Market Street	642-2452
• NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
• NEW YORK, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	709-4507
• RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
• SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
• SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N. J. — 1152 — Deutz Avenue	392-0306
• UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

TAUPLYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO.
NES NUOŠIMCIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:
7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)
6 1/4% — yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

PETIKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

CLEVELANDO ALT SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Skyriaus metinis organizacijų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, š. m. balandžio mėn. 21 d. 4 val. p. p. Naujų Lietuvių namų patalpose.

Darbotvarkėje: Valdybos veiklos, išdo ir kontrolės komisijos pranešimai, naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, einamieji reikalai, ateities veikla ir kt.

Visos ALT skyriuje dalyvaujančios organizacijos yra prašomos susimokėti nario mokestį ir prisijusti iki trijų atstovų.

• **Dalia Brigita Nasvytė** š. m. sausio mėn. baigė Bostono universitetą įsigydamą Master of Art laipsnį iš modernių kalbų ir prancūzų literatūros.

1972 metais ji baigė Clevelando Western Reserve Universitetą su Bachelor of Art laipsniais matematikoje ir prancūzų (cum laude) literatūroje.

Ji yra baigusi Vysk. Valančiaus lituanistinę mokyklą. Mokydamasi Beau-

Naujoji Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba balandžio 7 d. pasiskirsčius pa-reigomis. Nuotraukoje iš kairės: valdybos narys dr. J. Stankaitis, išd. dr. A. Aželis, sekr. dr. V. Stankus, vicepirm. dr. J. Balčiūnas ir pirm. dr. D. Degėsys.

mont gimnazijoje buvo aktyvi. Nasvytė priklauso Korp! Neo-Lithuania. Ji taip pat buvo redakcijos kolektyvo narė leidžiant Bostone pirmuosius Jaunimo Balso numerius.

Šiuo metu Dalia tęsia studijas Sorbonnos universitete Paryžiuje.

• **Paulius Mitalas**, Vilties draugijos vicepirmininkas ir Korp! Neo-Lithuania Clevelando padalinio pirmininkas balandžio 11 d. išvyko su žmona į naują tarnybos vietą Jacksonville, Florida. Linkime p.p. Mitalams naujoje vietoje gražiai įsikurti.

• **Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos** valdyba balandžio mėnesio 7 dieną, pasiskirstė pareigomis 1974-1975 metų kadencijai: pirm. dr. D. Degėsys, vicepirm. dr. J. Balčiūnas, išd. dr. A. Aželis, sekr. dr. V. Stankus, valdybos narys dr. J. Stankaitis.

Valdyba, svarstydamą ateities veiklos planus, vieningai pasisakė už aktyvų draugijos dalyvavimą tiek

lietuviškoje visuomeninėje tiek kultūrinėje veikloje. Valdybos veiklos planuose yra numatyta ir toliau tęsti Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos tradicinę 1000 dolerių metinę kultūrinę premiją ir pagal išgales remti lietuviškos kultūros apraiškas. Valdyba tikisi, kad Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos nariai pritarš šioms valdybos planams, Ateities veikloje yra numatoma bendradarbiauti ir su kitom Jungtinėse Amerikos Valstybėse veikiančiom lietuvių profesinėm organizacijom darant bendrus subvymus bei susirinkimus.

• **Everett Ware Smith**, The Cleveland Trust Co. pirmininkas, išrinktas National BankAmericard, Inc. regionaliniu direktoriumi. Mr. Smith yra aktyvus Clevelando visuomeniniuose sluoksnuose ir užima eilę vadovaujančių vietų finansinėse įstaigose.

The Cleveland Trust bankas savo skelbimais remia Dirvą.

• **Ramovėnų susirinkime** kovo 24 d. sekretoriavo ne S. Astrauskas, kaip po nuotrauka (Dirva Nr. 27) pažymėta, bet Z. Tarutis. Pirmininkavo Pr. Karalius.

Parduodamas namas Euclide, 4 miegamųjų, naujai atremontuotas, dvigubas garažas, labai didelis sklypas. Parduoda savininkas. Skambinkite: 481-0400.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 20 D. Pavasarinis balius. Rengia Liet. Inž. ir Architektų S-gos Clevelando sk. ir Ohio Liet. Gydytojų D-ja Lietuvių Namuose, Pradžia 7:30 v.

BALANDŽIO 21 D. 6 v.v. Lietuvių Namuose rašyt.-dramaturgas Alg. Landsbergis skaitys savo kūrinį. Rengia LB kultūrinių vakaronių rengimo komisija.

BALANDŽIO 28 D. Grandinė-lės pasirodymas CCC Theatre.

GEGUŽES 4 D. A. Kairio drama iš 1941 m. sukilimo. Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽES 12 D. Šv. Jurgio parapijoje pietūs klebonui kun. B. Ivanauskui pagerbti.

GEGUŽES 12 D. Skulptoriaus P. Baltuonio kūrinių paroda Europa Travel Service salėje. Rengia Korp. Giedra.

GEGUŽES 12 D. LB Ohio apygardos atstovų suvažiavimas Lietuvių Namuose.

GEGUŽES 18 D. Ramovėnų vakaronė Lietuvių Namuose.

GEGUŽES 19 D. Motinos dienos minėjimas. Rengia šaulių kuopos moterų sekcija Lietuvių Namuose, Pradžia 4 val. p.p.

GEGUŽES 26 D. Naujosios parapijos klebono kun. J. Angelaičio jubiliejus.

BIRŽELIO 2 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

BIRŽELIO 23 D. Pensininkų klubo Joninės.

BIRŽELIO 30 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

RUGSEJO 7 D. Birutėčių parėngimas.

SPALIO 5 D. Šeštasis abiturientų pristatymo balius Liet. Namuose.

SPALIO 12 D. Dirvos balius Lietuvių Namų salėje.

A TIME FOR NEW HOPE

AND A REBIRTH OF IDEALS

HAPPY EASTER

COUNTY AUDITOR

**GEORGE V. VOINOVICH &
FAMILY**

Clevelando kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos moterų sekcija kovo 31 d. turėjo susirinkimą, kuriame pirmą kartą šaulės dalyvavo uniformuotos. Nuotraukoje iš kairės: L. Kazienė, L. Caplinskienė, vadovė O. Mikulskienė, A. Smelstoriene, U. Grincienė ir A. Pinkuvienė.

GEGUŽES 4 D. A. Kairio drama iš 1941 m. sukilimo. Nauj. parapijos salėje.

SPALIO 26 D. BALFo suaktuvinis balius Liet. Namuose.

LAPKRIČIO 23 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

**Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION**

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★
Paskolos nekilojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★
Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★
Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

★
DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

ELECT . . .
**FRANK G.
O'BELL**

JUDGE
Court of Common Pleas

ENDORSED BY:

Cuyahoga County Democratic Party
Cosmopolitan Democratic League of Cuyahoga County
(Consisting of Nationality Democratic Clubs)
Italian American Democratic League • Polish American Inc.
Cuyahoga County Hungarian Democratic Club
Slovak Democratic League of Cuyahoga County
32nd Ward Democratic Club
Chairman Anthony J. Paskevici, 10221 Burton Avenue

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMŲ ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MŪSŲ PADEKA

Vasario 13, nuvykusi pasitikrinti sveikatos, visai ne-lauktai ir netikėtai, širdies smūgio ištikta, ligoninėje mirė mano Žmona ir mūsų Mamytė

A + A

ALBINA KAZLAUSKAITĖ-BARZDUKIENĖ

Didelio skausmo prislėgti, esame dėkingi visiems, kurie dalinotės mūsų liūdesiu ir tuo jį palengvinote. Ačiū visiems už gausias užuojautas, maldas, paaugotas šv. mišias, Velionės atminimo įamžinimą 520 dol. įnašu Lietuvių Fonde, atsiųstas laidotuvių gėles ir mums suteiktą visokeriopą pagalbą. Atleiskite, kad negalime kiekvienam atskirai, asmeniškai padėkoti, bet su dėkingumu gėrimės, kiek daug pasirodė gerų, jautrių ir draugiškumo pilnų širdžių.

Su Velione buvo gražiai ir pagarbiai paskutinį kartą atsisveikinta. Už religinėmis apeigomis patarnavimą dėkojame Clevelando Nepaliaujančios Pagalbos Švč. Mergelės Marijos parapijos klebonui kun. Juozui Angelaičiui ir Lietuvių Tėvų Jėzuitų provincijolui kun. Gedimui Kijauskui, SJ, pasakusiam giliai prasmingą pamokslą ir palydėjusiam karstą į kapus.

Dėkojame JAV LB Clevelando Apylinkės pirmininkui Jurgiui Malskiui ir Ohio Apygardos pirmininkui Kazui Žiedoniui, suorganizavusiems atsisveikinimą laidotuvių namuose; Mildai Lenkauskienei, kuri šią atsisveikinimo valandą nuoširdžiai, raminančiai bei išpūdingai rmtim pravedė; Elenai Nainienei, Vladui Palubinskui, Jurgiui Malskiui, Jonui Urbonui ir Romui Kaspariui, tarusiems atsisveikinimo žodį Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 36-tos kuopos, ateitininkų, Lietuvių Bendruomenės apylinkės ir apygardos, JAV LB Tarybos Prezidiumo bei Krašto Valdybos ir PLB Valdybos vardu ir daugelio Clevelando lietuvių organizacijų atstovams, pagerbusiems velionę savo atsilankymu: skaučių Neringos tunto tuntininkei Nijolei Kersnauskaitei, įdėjusiai į karstą žiupsnelį Lietuvos žemės ir lietuviško gintaro; muz. Alfonso Mikulskio ir Ryto Babicko vadovaujamiems Čiurlionio ansamblui ir Clevelando vyrų oktetui bei solistei Aldonai Stempužienei, giedojusiems atsisveikinimo ir laidotuvių pamaldų metu.

Ačiū Moterų Sąjungos 36-tai kuopai, surengusiai šermenų pusrėčius, ypač pirmininkei Elenai Nainienei, Stefanijai Stasienei, narėms ir mergaitėms talkininkėms, kurios rūpinosi svečių pavaišimu ir globa.

Dėkojame visiems į šermenis ir laidotuves iš kitur atvykusiems giminėms ir pažįstamiems. Velionę prisiminusiai ir pagerbusiai lietuvių spaudai — Draugui ir jo bendradarbiui Vaciu Rociūnui, Dirvai, Tėviškės Žiburiams, Darbininkui ir kitiems laikraščiams, Juozo Stempužio vedamai Tėvynės Garsų radijo valandai, jautriai atsiliepusiems mūsų darbuotojams ir įstaigų bendradarbiams ir visiems Clevelando lietuviams, ypač gausiai Velionę lankiusiems ir palydėjusiems į amžinąją jos atilsio vietą Visų Sielų kapuose.

Toks gražus, nuoširdus ir jautrus Jūsų atsisveikinimas parodė, kad Velionė iš tikrųjų buvo mylėta, suprata ir tinkamai pagerbta. Tai ir buvo ta paguoda, kurią mes, savo skausmo valandą, nuoširdžiai įvertiname.

Vyras Stasys Barzdukas
Sūnus Arvydas su šeima
Duktė Aušra su vyru
Sūnus Gytis su šeima

A. A.

JADZEI NARBUTIENEI

mirus, jos vyrui JONUI, dukroms, sū-

nui ir kitiems giminėms reiškiamo gi-

liausią užuojautą ir kartu liūdime

Birutė ir Bronius
Kasakačiai

A. A.

DR. LEONARDUI PLECHAVIČIUI

mirus, žmoną SOFIJĄ, sūnų, dukrą ir seseris ELENĄ LEGECKIENĘ, PRANĘ BALANDIENĘ ir gimines liūdesio valandoje giliai užjaučiame ir kartu liūdime

F. Dubrauskienė
ir E. Milerienė

Naujoji LB Detroito apylinkės valdyba posėdžio metu. Iš kairės: Stasė Smalinskienė, Vytautas Petrulis, Martynas Stonys, pirm. Jonas Urbonas, Vytautas Sirgedas, Gintė Damušytė, Irena Sventickaitė, Sigitas Viskantas. Nuotraukoje nėra: Kastyčio Karvelio, Lino Mikulionio, Algirdo Skrebutėno ir Birutės Sverienės.

PAVASARIO BALIUS

Pavasario balius rengiamas š. m. balandžio 27 d. Lietuvių Tautinių Namų salėje (6422 So. Kedzie Ave.). Meninėje programoje dalyvauja: Janina Šal-nienė, Eglė Vilutienė, Monigirdas Motekaitis ir kt. Turtingas dovanų skyrius. Karšta vakarienė. Jaunųjų muzikantų orkestro "Vytis" muzika. Rengėjas — ALT S-gos Chicagos skyrius. Rezervacijos telef.: GR 6-6341 arba 523-8145.

PRANEŠIMAS

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba kaip kasmet taip ir šiemet ruošia stovyklą nuo rugpjūčio 25 d. iki rugsėjo 1 d. Holiday Inn, Dauphin Island, Alabama. Tuo reikalu yra išsiuntinėta visiems korporantams laišakai-pranešimai ir paprašyti, kad norintieji vyktų į stovyklą užsiregistruotų iki balandžio mėn. 15 d. (registracija pratęsiame iki gegužės 1 d.).

Registruotis ir užstatą \$75.00 siųsti Vyr. Valdybos išdininkui Broniui Kasakaičiui — 7150 So. Spaulding Ave., Chicagos, Ill. 60629.

Ta pačia proga visi korporantai buvo paprašyti aukų Stovyklos ir Klestėjimo Fondui. Dalis korporantų į mūsų prašymą jau atsiliepė ir prisiuntė aukų:

Chicagos padalinys — \$80.00, Bartkus Eugenijus — \$25.00, Maurukas Juozas — \$10.00, Mitalas Paulius — \$5.00, Dūda Bronius — \$5.00, Šiaudikis Romas — \$5.00, dr. Balys Jonas — \$25.00, Mackevičius Stepas — \$15.00, Šimkus Mečys — \$25.00, dr. Maurukas Jonas — \$25.00.

Visiems kurie aukojo ir kurie dar aukos taria-me nuoširdų korporantišką ačiū...

L.S.T. Korp!
Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PORTA-TOOLS NEEDS JOURNEYMEN MACHINISTS

Porta-Tools, Houston's No. 1 oil patch growth company, needs all-around production Machinists. Top area wages, paid benefits, plenty of overtime, and an opportunity of overtime, and an opportunity.

For information call collect if you are qualified, 713-4624333, C. R. Sherer, 5121 Steadmont, Houston, Texas 77040. Porta-Tools is:

An Equal Opportunity Employer (28-34)

LITO BENDROVĖ PLĖČIA DRAUDIMO SEKTORIŲ

T. Aleksandravičius

Praejusių metų pabaigoje ir šių pradžioje, lankydamasis Lito būstinėje, 86-01 114 St., Richmond Hill, N.Y. 11418, susipažinau su Tomu Aleksandravičiumi, dabartiniu Lito draudimo skyriaus vedėju.

Tai labai energingas ir sumanus jaunosios kartos lietuvių atstovas, puikiai kalbąs lietuviškai; taip pat yra sukūręs ir gražią lietuvišką šeimą, vesdamas Ausmantaitę, prieš keletą metų atvykusią iš Venezuelos į New Yorką. Tomas yra baigęs Queens College, gi karo mokslus — Marinų Korpe; praktiškai susipažinęs su kariavimo būdais, ne kur kitur, bet P. Vietname.

Atlikęs karinę prievolę ir grįžęs į JAV, jis tuoj pat pasistengė išlaikyti New Yorko valstijos brokerio egzaminus, suteikusių jam teisę verstis savistoviai šioje biznio srityje. Prieš dvejus metus įstojo dirbti į Lito b-vę ir kiek įmanydamas prisidėjo prie Lito augimo ir sutvirtėjimo draudimo sektoriuje.

Šia proga galėčiau priminti, kad Lito apdraudos skyrius yra igaliotas atstovauti dvi didžiąsias JAV draudimo b-ves ir būtent: Great American Insurance ir Aetna.

Kaip ir visose gyvenimo srityse taip ir draudimo vyrauja gyvos varžybos. Tad suprantama, kad visi besidomintieji savo draudimo reikalais, pasinaudojant Lito parama, gali kreiptis tiesiog į T. Aleksandravičių ir jis mielai atliks norimus apskaičiavimus; čia reikia pabrėžti kad toki apskaičiavimai apsidraudžiančiam nieko nekainuoja, nes už juos apmoka Draudžiančios b-vės.

Suprantama, kad Lito draudimo skyrius stengiasi patarnauti ne tik newyorkečiams, bet visiems ir tolimesnėse vietose gyvenantiems tautiečiams.

Taip pat būtų labai svarbu visiems sužinoti, kad ne visos draudimo įstaigos vienodai apkainuoja ar apsidraudžiančiojo gyvybę ar turtą: vienos šių b-vių yra pigesnės, gi kitos brangesnės. Manoma, kad Litą igaliojusios atstovauti, minėtos amerikinės b-vės, yra pigesnės ir greičiau patarnauja

savo klientui, negu kitos tokio pat pobūdžio draudimo įstaigos.

Visi, kurie domėtysis sa-

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

Kun. B. Ivanauskas, Cleveland 100.00
A. Mekeša, Wickliffe 2.00
Pr. Kaspariūnas, Rahway 2.00
J. Žostautas, Richton Park 5.00
S. Fabrinkis, Cleveland .. 2.00
P. Dirda, Chicago 7.00
A. Stapulionis, Dorchester 2.00
St. Lazdinis, Euclid 5.00
G. Lorenz, Chicago 5.00
J. Liutkonis, So. Boston .. 2.00
ALT Rochesterio Sk., Rochester, 15.00
J. Jurkus, Rochester 2.00

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

vo draudimo reikalais gali skambinti į Lito biurą darbo valandomis tel.: (212) 441-6799 ar vakarais tiesiog T. Aleksandravičiui (212) 849-8693. Br. A.

PAPILDOMA EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

GEGUŽĖS 16 D.

Išvyksta iš BOSTONO — NEW YORKO

KAINA \$868.00

Kelionės planas: Maskva 2 dienos, Vilnius 5 dienos, Leningradas 4 dienos, Maskva 2 d.

Vasaros grupės yra išparduotos, pasinaudokite pigesne priešsezoniškai kaina.

Kas norėtų su šia grupe vykti, prašome registruotis ne vėliau kaip iki balandžio 20 d.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6815 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601